

చందమామ

పిల్లల మాసపత్రిక

1ST NOV. '47

6

CHANDAMAMA

శ్రీశాంతానంద స్టోర్ 87

Photo by M. S. S. S. S.

చరిత్రమూలం అల్లుడు, నానా

చంద్రమౌఘ

(సమంజసు సంచిత ప్రచారము)

1. తెనాలి	1,200	13. అంబేడు	200
హిస్సార్	300	14. అదోని	300
2. నెల్లూరు	1,000	15. నెల్లూరు	400
హైదరాబాద్	300	16. విజ్ఞాన	300
3. గుంటూరు	500	17. కాకినాడ	250
హైదరాబాద్	100	18. విజ్ఞాన	300
హైదరాబాద్	100	19. నెల్లూరు	100
4. మద్రాసు	1,000	20. కల్యాణ	100
హైదరాబాద్	200	21. నెల్లూరు	100
5. నాగార్జున	500	22. విజ్ఞాన	100
6. విజ్ఞానగ్రంథం	300	23. కల్యాణ	100
హైదరాబాద్	50	24. అదోని	100
7. ఏలూరు	500	25. కల్యాణ	100
హైదరాబాద్	50	26. నెల్లూరు	250
8. గుంటూరు	200	పుస్తకాల కల్యాణ	250
హైదరాబాద్	100	హిస్సార్	400
9. హైదరాబాద్	100	17. నెల్లూరు	400
హైదరాబాద్	100	అదోని	400
10. కల్యాణ	100	హిస్సార్	400
హైదరాబాద్	100	మొత్తం	18,000
11. కాకినాడ	500		

శక్తి అండ్ పవర్

ఇన్స్టాలేషన్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, బొంబాయి.

[1913 లో స్థాపించబడింది]

ప్రధాన కార్యాలయం:

శక్తి అండ్ పవర్ బిల్డింగ్, లోన్ల, బొంబాయి.

33 ఇంజనీర్లుగా సంవత్సరపు అనుభవం కలిగి ఉన్న వ్యక్తులు బాంబేలో ఉన్నారు.

అదనంగా ముగ్గురు సాంకేతిక శాస్త్రం, ఎలక్ట్రీషియన్లు మరియు ఇంజనీర్లు ఉన్నారు.

1911 లో అరవింద ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి కొంతమంది ముగిసిన అనుభవం కలిగి ఉన్నారు. వారిలో కొంతమందిని ముగ్గురు ఇంజనీర్లుగా ఉపయోగించారు.

శ్రీ జి. యస్. రెడ్డి అధికారి: శ్రీ పి. ఎ. చాగిరెడ్డి
(చాంబర్లలో) 25 సంవత్సరాలు.

37. ఎ. కె. డి. కె. ★ సాంకేతిక శాస్త్రం, ఇంజనీర్లు, బొంబాయి.

శ్రీ యస్. ముగ్గురూపనాథులు, అధ్యక్షుడు, బొంబాయి.

ఇండియా సెక్టార్ లిమిటెడ్

ఇండియా సెక్టార్ లిమిటెడ్

నెల్లూరు - కాళహస్తి - మద్రాసు

WE WANT STAR OF INDIA! PENCILS

*For Work
On The 1st*

AVAILABLE FROM ALL DEALERS

MADRAS PENCIL FACTORY-MADRAS

మదరాస్ పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ :: మదరాస్

చదువుకోండి

చందమామ ఆత్మకథ 8	పోలీస్ పెట్టె 29
మరణం మర్యాద 9	ద్రవ్యవాదము 33
గుర్గ పాపాలు 10	అంజా ద్రవ్యము 36
విందహాసము 12	గురువు - శిష్యుడు 37
కాంచనం మహాను 17	పెరివార్లు 41
వర్షిర్ని 22	కాశమృక్క కథ 46
అల్లా కోర్కె కథలు 24	శంధ్రీ కొమలులు 49
నల్ల - బాదక 25	వక్తవాద 54
గొప్ప ఎవరు 28	తెలివి రామలింగం 58

అంకా, అంకా, ఎన్నో.

పాలు చందా

6-0-0

చందమామ

విద్యుత్తుల మాసపత్రిక

విద్యుత్తు

0-6-0

గమనిక.

* 1-11-47నుండి వంద్రాంత ప్రత్యేకవినికతోవహా అయి యాపాపాలు. కండాకాపాట వర్ణనకేక అన పోస్టుంగతో వంపుకామ. మంజ మరణ కాపాట సంవదకపు. ఈ, 1-4-48 అవసరంపటికే పులికెలా రిజిస్టర్లో వింపగలము. కందానంజ్య పుడహానించువి పుర్తిరానిక అవానిపుంశను. చూపిరి ప్రతి. ఏ. పీలు సంవదకపు.

* కందాపాపాతో ఏర్పరి కవవలూ, పోలోబా ప్రతిబిస్తారు. యిప్పది కొత్తపైకా పోలోబా, 0-0-00 లోకతో మంపటి. నదురికే తెలుపు కామ. లేదికే త్రిప్పి వంపుకామ. వరసంకో వ్యంత అర్థము ద్రాసి. ద్వి అంపరిరిక కవవి వంపాని. ప్రవరించువి వివవణ త్రిప్పి వంపుకామ లేదా ప్రవరించే వివవణ తెలుపుకామ పీలుంబంది.

యీ వంకతులు గమనించి పాటువకండి.

అమెరికా: 37, అదారస్సువే పీరి, మద్రాసు 1

చిల్లల మావపత్రిక

సంపుట 1

1 నవంబరు 1947

సంచిక 5

సావనా :

మీ దీపావళివంటిదిగ పచ్చింది. చిటానికీ మన కాంక్షలకు పండుగలతో విజయవంతమిది. మహర్షివని, కపాచికీ ఈ మాయా ముప్పుటగా మీ పండుగలె. దీపావళినాయ మీది కివెటిలు తప్పకారు; మందుపామమ కాలుస్తాడు. ఎంతో ఉల్లాసంతో రాత్రి పొద్దుపోయినాక అడుగుంటారు; నిద్రపోతారు.

కానీ, ఆ ఒక్కరాత్రి మీరు ఎంతో దబ్బు అర్జునదళార మీలో ఎవరైనా యోచించారా? కప్పు లకిది అంబుంకి, ఒకవిధంగా ఇది అంతా పురాణర్య. మీరు అప్పుచెప్పినానిలో నాలుగవంశైనా మీదపెల్లలకు వాసంచెస్తే వాళ్ళు చదువునీవి దేశానికీ ఎంతో సహాయవంతము. చెప్పండి, నిజమో, కాదా!

నా బిత్తు కథ

* చందమామ *

పూర్వం నీకానుయోగి కామయి
 ఉండేవాడు. అప్పుడేను చెప్పేత వాడు
 మూడిలో వాడు అనే పోతుంటే,
 ముక్కు మూడుకోరి అమ్మ చేతి
 మునుపైతెరిచి అతడు పెట్టే వారంటే
 అగతే పోయేవాడు. మూడు మూడు
 గా మునుపే పోయేవాడు. అప్పుడే
 తెలిసింది కామయి అతడు అలా
 జ్ఞాన చేసేవాడు. అతడు మును
 చేయి వాడు. అప్పుడే చెప్పేత
 మును అతడు అప్పుడే చెప్పేత
 వాడు. అప్పుడే చెప్పేత మును
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 గానే చెప్పేత మును అప్పుడే
 అతడు చేయి వాడు. అప్పుడే
 కామయి అప్పుడే చెప్పేత

అప్పుడే చెప్పేత కామయి అప్పుడే
 వాడు. అప్పుడే చెప్పేత కామయి
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 కలలాంటి వాడు. అప్పుడే చెప్పేత
 వాడు. అప్పుడే చెప్పేత కామయి
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే

కామయి అప్పుడే చెప్పేత కామయి
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 తెలిసింది కామయి అతడు అలా
 జ్ఞాన చేసేవాడు. అతడు మును
 చేయి వాడు. అప్పుడే చెప్పేత
 మును అతడు అప్పుడే చెప్పేత
 వాడు. అప్పుడే చెప్పేత మును
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 గానే చెప్పేత మును అప్పుడే
 అతడు చేయి వాడు. అప్పుడే
 కామయి అప్పుడే చెప్పేత

అప్పుడే చెప్పేత కామయి అప్పుడే
 వాడు. అప్పుడే చెప్పేత కామయి
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 కలలాంటి వాడు. అప్పుడే చెప్పేత
 వాడు. అప్పుడే చెప్పేత కామయి
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే
 మును చేయి వాడు. అప్పుడే

జులై ౧౯౫౫ నుండి మే ౧౯౫౬ వరకు

దేవతావేదము లోని మంత్రములు
 పాఠములు, మంత్రములను పఠించు
 వారు తమ మంత్రములను పఠించు
 వారు మంత్రములను పఠించు
 వారు మంత్రములను పఠించు
 వారు మంత్రములను పఠించు

అందుచేత నందరూపమునకు నుత్తమం
నామమునకు. ది. శ్రీమద్భక్తమునకు. ముద్దుల
నామమునకు. అందుచేత నేమిమిచ్చు

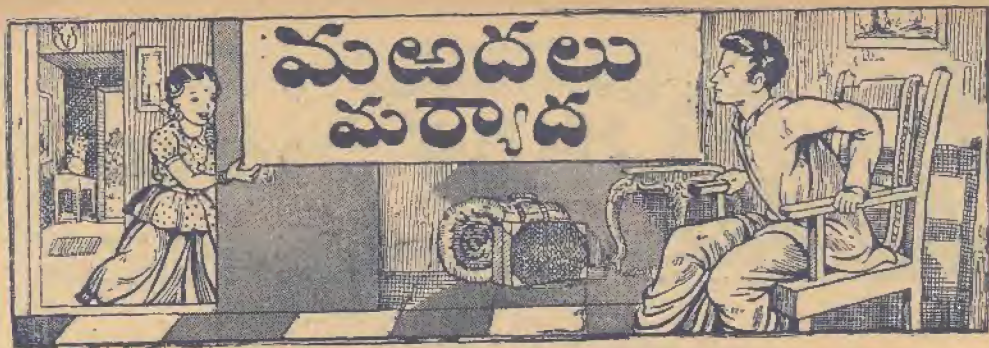
పంపి నక్కడను బాబా బాకచక్రంబో
 రిభంపదీపి మరకామిమిరే యొద్దం
 దేసింపి. అతర్వాత కర్మము చేపట్టడంతో
 సమయ కల మిడిదేకాదు. అనాదు
 పశువుకి, అంతువల్లనే ఆ పశువు పరక
 పశువుకి వింది అనాదు రోకకానా. ఏదేం
 నాను కాబట్టి సుకవితులకు పంపిగ
 అయింది. నాపంపి మనం అపంపిగ
 చేపట్ట మిట్టకొంటున్నా ము

శ్రీమద్రామాయణము

పిల్లల పాఠశాల
మొదటి పాఠశాల

మొదటి పాఠశాల

అక్కతోడా నీవు బండెక్కి వస్తే
అనంద మౌతుంది అందఱికి బావ!

మొలక నవ్వుల నిన్ను పలకరిస్తాను
అమ్మ నాన్నా నిన్ను ఆదరిస్తారు
చుట్టపక్కా లు నిను చూడవస్తారు
మేలైన వాడవని మెచ్చుకుంటారు.

అక్కను నీవెంట కొనిరాక బావ
బిక్కు బిక్కు మంటు ఒక్కడవు వస్తే,
చిత్తమొల్లాదోయి క్షేమంబు లడుగ
మనసు పుట్టాదోయి మర్యాదచేయ!

అక్కనుంచేగద బావ చుట్టంబు
ఆళ్లనుంచేగద తిరుగలి చుట్టంబు
అన్నసామెత మనలో ఉన్నదంచూను
ఎఱుగవోయీ నీవు వెళ్లి మాబావ!

మా మ య్య

మామ య్యెంతో మంచోడే
 మాటాడిస్తే నుంచోడే.
 నోట్లో నాలుక లేకున్నా!
 నూటికి సర్దా రై నాడే.
 ఊరూ పేరూ లేకున్నా!
 ఉండీలే దిగ్గమింగాడే.
 అట్టివిలుపే లేకున్నా!
 అంగలు మంగలు వేస్తాడే.
 గాలికి కొట్టుకు పోతున్నా!
 గప్పా లూరక కొడతాడే.

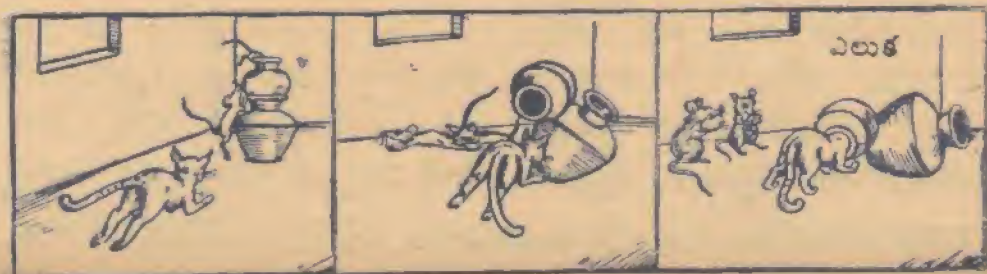

తలుపూ మాటుకు లాగండే
 తప్పెట దరుపూ వేయండే
 గోడ చాటుకు దీయండే
 గ్రుద్దుల బెల్లం బెట్టండే
 తమ్ముల పాకు లీయండే
 సొమ్మూ సొట్రా లాగండే
 మంచీ గందం పూయండే
 మానూ గాయను చేయండే.

పని పాటంటే మామయ్యా !
 ప్రాలు మాలెద వేమయ్యా !

తిండి తిప్పలకుం డంటే,
 గండు బిల్లిలా గొస్తావే!
 చెయ్యని పెట్టుని అయ్యలకే,
 రొయ్యల మీసం గావాలె!
 కావలసిన పని చేయాలె,
 కడుపు కింత తిని తిరగాలె!
 మంచీచెడ్డలు తెలియాలె,
 మారాజును పేరుండాలె!

—విటుకూరి రవింద్రం

ఎవడు లోకువంటే బందరామాయి లోకువన్నట్టయింది నాపని. నాకు సరిగా బుద్ధితెలియకమునుపే మా వాళ్ళు నన్ను మొద్దువెధవకింద రూఢిపరిచారు. మా చుట్టుప్రక్కలవాళ్ళూ, బంధువులూ, స్నేహితులూ, నా మేస్టర్లూ, తోటివిద్యార్థులూ అందరూ నన్ను బందరాముడనే పిలిచి, బందరాముణ్ణి చూసినస్త్రేక్షాళారు.

మొదట్లో నేనుకూడా అందరిమాటా నమ్మాను. నిజంగానే నేను బంద వెధవ ననుకున్నాను. అందరికీ లోకువగా పడి ఉన్నాను. అందరివనులూ చేశాను. కాని నన్ను గురించి అందరూ అనేది నిజంకాదని నాకు క్రమక్రమంగా రుజువు కాసాగింది. వాళ్ళమాటలు అబద్ధమని వాళ్ళనోటనే పరికించాలని బుద్ధిపుట్టింది. ప్రపంచమీద తిరగబడ్డాను. నామీద రొదీకనం చేసినవాళ్ళని తన్నాను. నన్ను మోసంచేసినవాళ్ళని పరాభవించాను. గోపిగాని, కిష్టదగాని, శృంగారం

మేష్టారుగాని నన్ను గురించి వెనకటి లాగా ఆనుకోవలసిన అవసరంలేదు.

ఒకచిత్రం గమనించారా? ప్రపంచం ఒకణ్ణివట్టుకుని "బంద, మొద్దు," అని సులభంగానే అంటుందిగాని, తెలివిగల వాడుంటే వాడి తెలివితేటలు చప్పున గ్రహించలేదు. మనవాణ్ణి దూరపు మనుషులు గొప్పవాడనేదాకా మనం వాడి గొప్పతనం తెలుసుకోం. ప్రపంచం కన్న "మొద్దు" ఎవరూ ఉండరని నా అభిప్రాయం. నేను క్లాసులు పాసవు తూనే ఉన్నాను. నాకు క్లాసులో ఫస్టు మార్కులు కూడా వచ్చాయి. కాని నన్నందరూ ఇంకా బందరాముడనే పిలుస్తున్నారు. హేళన చేస్తున్నారు. నా మీదికి ఒంటికాలిమీదవస్తూనే ఉన్నారు.

నేను నాలుగో క్లాసు పాసయి అయిదో క్లాసులోకి వచ్చిన కొత్తలో ఒక తమాషా జరిగింది. నన్ను గురించి సాటి విద్యార్థులు అభిప్రాయం మార్పు

చందమామ

కునేటందుకు ఇది మంచి అవకాశం.

మా స్కూలు తెరిచిన కొత్తలో మా పూర్వో ఒక ఎగ్జిబిషను పెట్టారు. ఎక్కడలేని షాపులూ వచ్చాయి. ఊళ్లో ఉన్నవాళ్లందరూ తిరణాళకు పోయి నట్టుగా వేడుకలు చూడబోయినారు. ఎన్నడూ కనీ వినని వస్తువులన్నీ కొనుక్కు రాసాగారు. నాకూడా ఏమై నా కొందామనిపించింది; కాని రూపాయో, రెండో లేకుండా కొన తాని కేముంటుంది :

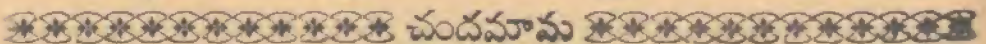
ఉన్న షాపులు చూసి అయినా సంతోషించామని నేనూ ఒక రిద్దరు స్నేహితులూ కలిసి ఎగ్జిబిషనుకు బయలు దేరాం. షాపులన్నీ చూస్తూ వెళ్లం. ఆక్కడ ఒక షాపులో ఒక మంచి చాకు కనిపించింది. దాని పిడి ఎంతో అందంగా ఉంది. దానిలో చాకు కాక ఒక ముల్లూ, ఒక బిరదాయితీసే మరా, మర మేకులు బిగించే స్కూర్డ్రైవరూ ఉన్నాయి. చూడగానే ఆ చాకు కొనుక్కో టుద్దిపుట్టింది. కాని ఏంచెయ్యను? దాని ఖరీదెంత అని అడిగితే షాపువాడు, “కారుచౌక! రూపాయిన్నర! కావ లిస్తే కొనుక్కో! ఇటువంటి చాకులు దీక్షను తెప్పించాను. ఇదొక్కటే ఉంది.”

అని నన్ను వెర్రెత్తించాడు. నా వెంట వచ్చిన నాగభూషణం జేబులోనుంచి రూపాయిన్నరతీసి ఆ చాకు కొన్నాడు.

“ఏదిరా? నన్నొకసారి చూడనీ,” అని నాగభూషణం దగ్గర చాకు తీసు కుని ఎంతో ఆనందంతో దాన్ని పరీక్షించ సాగాను. చివరకు వాడి చాకు వాడి కిస్తూ, “నాదగ్గర దబ్బుల్లేవుగాని ఉంటే తప్పక కొనిఉండును,” అన్నాను.

నేనీమాట అంటుండగా నా వెంట ఉన్న మరో కుర్రవాడు రహస్యంగా, “రెక్కం మేష్టారు,” అన్నాడు. నేను తం ఎత్తి చూసేసరికి మా పక్కగా

రెక్కలమేష్టారు పోతున్నారు. ఆయన మాకేసి చూసి నవ్వారు. నామాటలు ఆయనకు వినపడి ఉండాలి.

ఆరోజు బడిలో నాగభూషణం తన కొత్తచాకును పిల్లలందరికీ చూపించాడు. దానితో అందరినీ పెనసక్కు తెక్కుకోనిచ్చాడు. ఆ సాయంత్రం బడి వదిలి నేను ఇంటికి పోతుండగా బడి నౌకరు నావెంట వచ్చి నా చేతికి ఒక అందమైన పాకెట్టు ఇచ్చాడు. ఇంటికి పోయి విప్పదీసి చూతునుగదా, నాగభూషణం కొన్నటువంటి చాకే. అయితే దీని పిడిమీద నా పేరు పొడి అక్షరాలున్నాయి. “రెక్కల్లో ఫస్టుమార్కు తెచ్చుకున్నందుకు,” అని లోపల చీటి పెట్టిఉంది. నా సంతోషం ఏంచెప్పను!

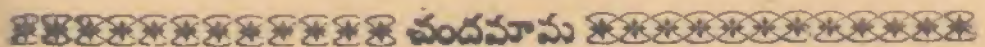
మర్నాడు పెందలాదే బడికివెళ్లి క్లాసులో కూచున్నాను. నా కొత్త చాకు తీసి పెనసలు ముక్కు చెక్కుకుంటుండగా నాగభూషణం వచ్చాడు. నాచేతిలో చాకు చూస్తూనే అమాంతం మీదపడి లాక్కుబోయినాడు. నేను వాణ్ణి లోపేసి చాకు మడిచి జేబులో పెట్టుకుని, “ఏమిటి నీ ఉద్దేశం?” అన్నాను.

“నా చాకు నువ్వే కాజేశావు. నాది పోయింది. అంతటా వెతికాను. దొరకలేదు. నాది దొంగిలించావు. లేకపోతే నీ తెక్కుడిది?” అన్నాడు నాగభూషణం.

“ఇది నాకు బహుమానం. నీది పారేసుకుంటే దానికి నన్నేం చెయ్యమంటావు?” అన్నాను.

నాగభూషణం నన్ను నానా మాటలూ అని మీదపడ్డాడు. ఇద్దరమూ చచ్చేటట్టు తన్నుకున్నాము. ఇది చూసి హెడ్మాస్టరుగారు మమ్మల్నిద్దరినీ పిలిపించాడు. ఆయన ఎదట నాగభూషణం నన్ను దొంగగా నిరూపించాడు. నేను కూడా నిజమే చెప్పాను.

అంతా విని హెడ్మాస్టరుగారు, “ఇది రాముడి చాకే. కిందకిడు రెక్కల్లో ఫస్టుమార్కు తెచ్చుకున్నందుకు రెక్కలమేష్టరుగారు వాడికి బహుమానం ఇచ్చారు. నీ చాకు నువ్వు స్ట్రేగ్రాండులో పారేసుకున్నావు. నౌకరు తెచ్చి నాకిచ్చాడు. పుచ్చుకో. ఎప్పుడూ తొందరపడి ఇంకొకరిపీద దొంగతనం అంటగట్టకు.” అని నాగభూషణానికి బుద్ధి చెప్పారు.

చందమామ

దేశికా కారకదేవి.

నీలాల నింగిలో దేలియాడేవు
మబ్బుల్ల చాటున మాటుమణిగేవు
తళుకు చుక్కలతోడ తరలివచ్చేవు
చందమామా నీదు అందమేమందు.

కలవలు నినుజూచి కిలకిల నవ్వు
మాపాప నినుజూచి మాటలు పలుకు
కవులెల్ల నినుజూచి కయితలల్లెరు
భావగీతంబాడు భావ నినుజూచి.

ప్రతినెల తరిగేవు ప్రతినెల పెరిగేవు
వదియారు కళలతో పరిధవిల్లెవు
అందాలు చిందేవు వో చందమామ.
అనంద మిచ్చావు వో చందమామ.

బాలిక ల్నిమీద పాటలు పాడ
బాలురు నిపైన పద్యాలు వ్రాయ
తరుగక నీ కిర్తి కరము పెంపొంద
చందమామానిన్ను చదివాము మేము.

చందమామ పోటీవ్యాసం

అగష్టునెల పోటీవ్యాసాలలో రెండవ రహస్య
మరిపొందిన "గంగులు కథ" అనే కథ ఈ
వారికలో వేళాము. దీన్ని వ్రాసింది బొడ్డా
ప్రసన్నకమారి, దుర్గాడ.

మూడవ బాహుమతి "మా జాకీ" అనే
కల్పనాకథకు యిచ్చాము. దీన్ని వ్రాసింది రమ,
మాణిపేడు. ఈ కథ వచ్చేనెల ప్రకటిస్తాము.

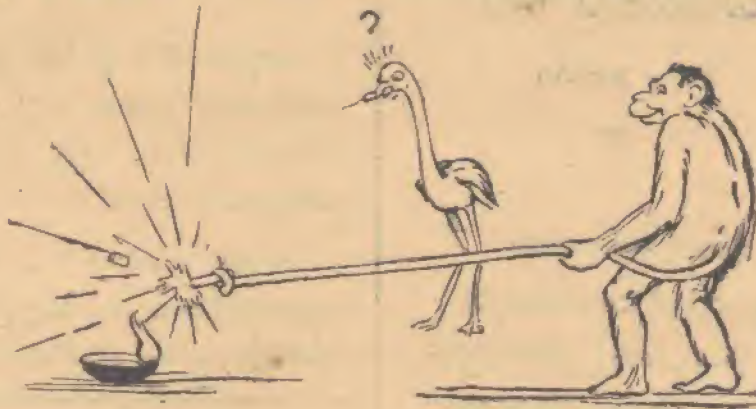
వజీరు జవాబు

ప	న	న	పం	దు		కీ
	గ	రి	ట		వే	లు
అం		గ		గొ	దు	గు
గీ	త				క	ర్ర
కా	ని	ది		తొ		ము
ర	వి		గ	ద	బ	
ము		పా	ద	ర	స	ము

21 పేజీలోని పొడుపుపద్యములకు

జవాబులు

1. అనాసకాయ
2. విచ్చెన
3. మొగలిపాత్తి
4. కోడిపుంజ

కోతి కొంగ ఇపాకాయలుకాల్సే పందెంవేసుకున్నై
కోతి జాగ ర్తగా తోకను పువ్వువ త్రికిచుట్టి కాల్చింది.

కొంగకూడా ముక్కుతో పువ్వువ త్రి పట్టుకునికాల్చింది.
ఇంతేమంది, కానేవద్దో కళ్ళల్లోకి పొగపోయింది; నాలిక చుర్రుమంది.

కాలముల మహిమ

అనగా అనగా ఓవుణ్ణి ఓ బ్రాహ్మ
దున్నాడు. అతని తల్లి, పెళ్లాం, పెళ్లాం
తల్లీకూడా అతని దగ్గరే ఉంటున్నారు.
కాని అత్తకి కోడలికి ఒక్కనిమిష
మేనా పడదంటేదు. ఓరోజు బ్రాహ్మ
డింటికి రాగానే పెళ్లాం 'ఈవేళ మీ
అమ్మగార్ని ఇంట్లోంచి బయటకు
వ. పెయ్యారి. లేకపోతే నేను నూతిలో
పడి చస్తాను' అనిఅంది. పెళ్లాం చచ్చి
పోతుందేమోఅని యెవడి ఆ బ్రాహ్మడు
తన తల్లిని ఇంట్లోంచి వెళ్లగొట్టడానికి
వప్పుకున్నాడు. ఆరాత్రి పెందరాళే
భోజనం చేసేసి తల్లి దగ్గరకు వెళ్లి
'అమ్మా! చెల్లెలికి జబ్బుగా ఉందిట;
నిన్ను మెంటనే రమ్మండి' అన్నాడు.

'పదరానాయనా! వెళ్లివద్దాం. నన్ను
మెంటనే దిగబెట్టరా' అంది తల్లి కూతురి
మీద ప్రేమకొద్దీని. ఆరాత్రి రాత్రి
తల్లిని తీసుకొని కొడుకు బయల్దేరాడు.

మధ్య దారిలో ఓ చిన్న అడవిఉంది.
ఆ అడవిలోనికి వెళ్లిన తర్వాత తల్లిని
నడవమని తాను వెనకాల ఉండిపోయి
ఆ బ్రాహ్మడు ఇంటికి వెళ్లిపోయాడు.

కొడుకు వస్తున్నాడు కాబోలు అను
కుంది తల్లి. కొంత దూరం వెళ్లగా
వెనక్కి తిరిగిచూస్తే కొడుకులేడు.
ఎంత పిల్చినా సలకలేదు. ఏడుస్తూ ఓ
చెట్టుక్రింద కూర్చుంది. అక్కడకు
కొంతసేపయ్యాక వేసవికాలం వచ్చి
'అమ్మా! అమ్మా! నేను వేసవి కాలా
న్ని; మంచిదాన్నా, కాదా?' అంది.
'అయ్యో! నీవు మంచిదానవే అమ్మా,
నీ కాలంలో హాయిగా ఎక్కడతేనా
వెళ్లవచ్చు. నీకాలంలో పెళ్లిళ్ళు పేరం
టాళ్లు జరుగుతాయి. మామిడిపళ్లు,
పవసపళ్లు దొరుకుతాయి. నీవు మంచి
దానవమ్మా' అంది తల్లి. వేసవికాలం
వెళ్లిపోయింది. తర్వాత వర్షాకాలంవచ్చి

'నేను వర్షకాలాన్ని. నేను మంచిదాన్నా, కాదా?' అంది. 'అయ్యో! నీవు మంచి దానవమ్మా! నీవు లేకపోతే నీళ్లేలేవు. నీరు లేకపోతే మేం బతకడం ఎలాగ! చెరువులు నిండుతాయి. నీవల్లే పంటలు పండుతాయి. నీవు మంచిదానవమ్మా!' అంది తల్లి. వర్షకాలం వెళ్లిపోయింది.

శీతకాలంవచ్చి 'అమ్మా! నేను శీత కాలాన్ని! నేను మంచిదాన్నా, కాదా?' అంది. 'అయ్యో! నీవు మంచి దాన వమ్మా! నీ కాలంలో హాయిగా విడ్డర

పోవచ్చు. జామిపళ్లు, నీతాఫలపు పళ్లు వస్తాయి. నీవు మంచిదాన వమ్మా!' అంది తల్లి. వెంటనే మూడు కాలాలు ఒక్క మారు ప్రత్యక్షమై 'నీవు మాటలాడితే మాణిక్యాలు రాలాయి. వవ్వితే నవరత్నాలు రాలాయి' అని దీనించి ఆవిడ అదక్కుండానే ఆవిడను తీసుకొనివెళ్ళి కొడుకుయింటి దగ్గర దిగబెట్టాయి. తెల్లవారగానే కొడుకూ, కోడలూ వాకిట్లోకి వచ్చి ఈ విడను చూచి నిర్ఘాంత

పోయారు. 'ఎలావచ్చారు అత్త య్యా!' అంటూ ప్రేమపూరితంగా దానిలా అడిగింది కోడలు ఏదో మాట్లాడింది అత్త; మాణిక్యాలు రాలాయి. కోడలు ఆశ్చర్యపడి మాణిక్యాలు ఏరుకుంటూండే అత్త నవ్వింది; నవరత్నాలు రాలాయి. ఇంకా ఆశ్చర్య పడింది కోడలు. అప్పట్నుంచీ అత్తగార్ని కొద్దిగా గౌరవించేది.

కాని ఓ పెద్ద విచారంపట్టుకుంది మంచినిశ్చేనా దొరకవు. వెధవకాలం, కోడలికి. 'ఈరాలే రత్నాలు, మాణి పో! పో!' అంది. వేసవికాలం క్యాలు, మా అమ్మ నోటినుంచిరాలక వెళ్లిపోయింది.

అత్త నోటినుంచి రాత్తున్నాయి. మా వర్షాకాలంవచ్చి 'అమ్మా! నేను మంచి అమ్మనుకూడా ఇలాచెయ్యాలి' అను దాన్నేనా? అంది. 'చీ! చీ! వెధవ కుంది. వెంటనే మొగుణ్ణిపిలిచి తన కాలం. వర్షాలు పట్టుకుంటే వదలవు. తల్లినికూడా అడవిలో ఒదిలేసి జారు, బురద; మదిలెట్టేనా ఆరదు. రమ్మంది. సరేవన్నాడు బ్రాహ్మడు. ఓ ఊరు వెదదామంటే లేదు.' అంది ఆరదు. ఆరాత్రి భోజనాలయ్యాక అత్త, అల్లుడు, అత్త. వర్షాకాలం వెళ్లిపోయింది.

వదిలేసినవోటనే అత్తనువదిలి అల్లుడు ఇంటికి వెళ్ళాడు. అత్త గారు ఓ చెట్టుక్రింద కూర్చుంది.

కొంత వేసయాక వేసవి కాలంవచ్చి 'అమ్మా! నేను వేసవి కాలాన్ని. మంచి దాన్నేనా?' అంది. అనగానే, 'దాల్లే! నీమంచి చెప్పక్కర్లేదు, వెధవమంచి. ఎం దలు తెగకాస్తాయి. ఈ చెవి గాదువు ఆచెవికి కొడుకుంది.

శీతకాలంవచ్చి 'నేను మంచిదాన్నేనా?' అంది. 'ఛీ! ఛీ! ముండామంచి. నీమంచే చెప్పాలి. వెధవవది. ఎంతకూ వదల్లు. ఇట్టే పొద్దు పొడుస్తుంది. అట్టే మాయమవుతుంది. ఎంతకీ తెల్లారదు. పో. పో' అంది అత్త.

వెంటనే మూడుకాలాలు ప్రత్యక్షమయి అత్తనో గాడిదను చేసేసి కూతురు గుమ్మంలో వదలిపెట్టి 'నీవు మాట్లాడితే నోట పురుగులు రాతాయి.' అని వెళ్ళిపోయాయి. తెల్లవార్లూ నిద్దరేనా పట్టక 'ఎప్పుడు అమ్మవస్తుందా? ఎప్పుడు రత్నాలు రాతాయా' అని చూస్తూంది బ్రాహ్మడి పెళ్ళాం. లేవగానే గుమ్మంలో గాడిద కనబడింది.

ఇదేమిటి గాడిదెలా వచ్చిందనుకుంటూండగానే ఆ గాడిద రూపంలో ఉన్న ఆ మెత్తల్లి జరిగిన సంగతంతా చెప్పింది. అలా చెపుతుంటే నోటంట పురుగులు రాత్తున్నాయి. తన అసూయవల్ల ఇలా అయిందని దుఃఖించింది ఇల్లాలి. జరిగిన సంగతి అత్తగార్ని అడిగి తెలుసుకుంది కోడలు. 'మా అమ్మనోరు మంచిది కాదు' అని ఏడ్చింది పాపం.

అంచేత కష్టంగా ఉన్న ఏకాలాన్నీ తిట్టకూడదని మొన్న వద్దాలలో మానాన్న చెప్పాడు. నేను మీకు చెప్పాను. ఎప్పుడూ ఏకాలాన్నీ తిట్టకంటేం అన్నయ్యలూ, అక్కయ్యలూ!—

ఉండాలోయ్ ఉండాలి

పి. భానుమతి

ఫలింకు పాట
పిల్లలకు ఆట
రాజుకు కోట
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

అత్తకు నేరు
దేవుడికి తేరు
స్థారుకు కారు
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

స్ట్రేజికి తెర
కత్తికి ఒర
చేపకు ఎర
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

యింటికి అమ్మ
నిమ్మకి చెమ్మ
కొలుపుకు బొమ్మ
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

తలుపుకు గడి
దేవుడికి గుడి
అవ్వకు మడి
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

జూదరికి పేక
గొడ్లకి పాక
గాంధీకి మేక
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

అరవలకు పాగాకూ
అంధులకు గోగాకూ
మళ్ళయాళులకు తేయాకూ
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

పొడుపు పద్యములు

★

పైని పెచ్చుదీసి భక్షింప మధురంబు
కాయమెల్ల ముండ్లు గల్గియుండు.
కాయపైనిజూడ కనిపించు మొక్కలు
ఇందు భావమేమి, చందమామ?

—పూడిపెద్ది నత్యనారాయణ, బరంపురం.

★

ఉన్నచోట నిలిచి యొరుల దాటెంతును
పరులనెక్కి యెప్పుడు బయనమగుదు;
నాదుకాళ్ళను రెండె, నరునికాళ్ళను రెండె
నన్ను దెలిసికొనుము చందమామ.

—ఆర్. ఆనందరావు, కడప.

★

పచ్చన్ని పెట్టెలో విచ్చుకోనుంది
తెచ్చుకో బోతేను గుచ్చుకుంటుంది
ఎంత గుచ్చుకున్న ఏమైనగాని
తెచ్చుకొందు రదేమొ తెల్పు మామయ్య?

—కం. లక్ష్మీనారాయణ, కాపేశ్వరం.

★

పాడలపాడల గువ్వ, పొంకమైన గువ్వ
గువ్వలోకి మొవ్వ, పురుగులుతినే అవ్వ
రాజులపాడిచే రవ్వ, రాత్రితెలిపే రవ్వ
మన్ననైన గువ్వ, నూకలుతినే తవ్వ.

—వచ్చిపురాను అప్పారావు, చిక్కా-ల.

(జవాబులు ఈ పంచికలోనే ఉన్నవి)

డ బ్బి చ్చి

అనగా అనగా ఒక ఊళ్లో మిఠాయి వట్టుకెల్లాడు,"అని అబ్బాయి గదిగదా రాజు ఒక అబ్బాయి. చాలా తెలి ఫిర్యాదుచేశాడు. "ఎవరు గారి బట్టలు వేసుకుని వెళ్లి వయినవాడు. ఒకరోజున పట్టుకెల్లారు?"అని రాజుగా పోయాడు.

ఎక్కడికో వెడుతూ, రదిగారు. "డబ్బిచ్చే పట్టు చాకలికి మిఠాయిలేదు. దోవలో మిఠాయి అంగడి కెల్లాడు," అని చెప్పాడు గుడ్డల మూట కూడా కనబడితే, బుట్టెడు మిఠాయి కోమటి. "ఇకనేం? వద పోయింది. వాడు వెళ్లి రాజు అరువుతీసుకొని, తనపేరు పద!" అన్నాడు రాజుగారు.

"డబ్బిచ్చి" అని చెప్పి మళ్ళీ వస్తానని మిఠాయి తింటూ ఇంకో ఊరు వెళ్లిపోయాడు.

కోమటి ఆతనికోసం చాలా నేపుచూసి ఆఖరుకు రాజుగారితో, "డబ్బిచ్చి

ఈలోపుగా మన అబ్బాయికి దారిలో రాజుగారి చాకలి కనపడ్డాడు.

"ఊరిబయట మిఠాయి పంచిపెడుతున్నారు. నే

తెచ్చుకొన్నాను. వెళ్లి నువు గారి దగ్గర, "నిన్ను మధ్యా కూడా తెచ్చుకో. నీమూట న్నం నా గుడ్డలమూట నేచూస్తాను. నాపేరు నిన్ను ఎత్తుకెల్లాడు,"అని ఫిర్యాదు మధ్యాన్నం," అని చాక చేశాడు.

లితో చెప్పాడు అబ్బాయి. "నిన్ను మధ్యాన్నం ఎత్తు చాకలి పరుగెత్తు కెల్లాడు. కెళ్ళితే ఇప్పుడు చెబుతు

న్నావా? వెళ్లు, వెళ్లు." రాజుగారు అవతలికి వెళ్లు అన్నారు రాజుగారు.

మన అబ్బాయికి మరోదేశం వెళ్ళిపోయాడు. తరవాత రాజుగారు గుర్రంపెక్కి కనిపించారు. మంత్రిని పిలిచి, "మంత్రి, గుర్రంవాడు గుర్రం ఎత్తు "చెరువులో మంచిసీసె తెల్లాడు, పట్టుకో" అన్నారు.

దాని మొగుడు," అని చెప్పాడు. ముసలమ్మ 'సరే' నంది. మన అబ్బాయి పిల్లని గుర్రంమీద కూర్చోబెట్టుకుని ఏరుదాటించి తీసుకుపోయి దాన్ని పెళ్లాడి సుఖంగా ఉన్నాడు.

"గుర్రంవాడు గుర్రం ఎత్తుకుపోతే మనం కల్పించుకో కూడదు," అన్నాడు మంత్రి.

అబ్బాయి ఒక ఏటి వాడ్డుకు వచ్చాడు. అక్కడ ఏరుదాటడానికి ఒక ముసలమ్మ, ఆమె మనమరాలు చక్కనిచుక్కా కూర్చుని ఉన్నారు.

"నాపిల్లను దానిమొగుడు తీసుకెళ్లాడు," అని రాజు దగ్గర ఫిర్యాదు చేసింది ముసలమ్మ.

తాగొస్తాను. నువు చాలా మంచివాడివిలా గున్నావు. నా గుర్రం చూస్తూ ఉండు. నీపేరేమిటి?" అన్నారు రాజుగారు.

"ముసలమ్మా, మిమ్మ దానిమొగుడు కనకల్ని ఏరుదాటిస్తా. ముందు తీసుకెళ్లాడులే. మాట్లాడక పిల్లను దాటించినతరవాత ఉండుకో," అన్నాడు రాజు.

"నాపేరు గుర్రంవాడు," అన్నాడు మన అబ్బాయి. నిన్ను దాటిస్తా. నాపేరు ముసలమ్మ ఏరుస్తూ వెళ్ళింది.

అత్తా కోడళ్ళ కథలు

అనగా అనగా ఒకవూళ్ళో ఒక అత్తగారు, నలుగురు కోడళ్ళు వుండే వాళ్ళు. అత్తగారినిచూస్తే కోడళ్ళకు చాలాభయం. యిట్లావుండగా, పెద్ద కోడలికి చెరుకుగడ తిందామని వుండేది. చిన్న కోడలికి చలిమిడి తినాలని వుండేది. మూడవ కోడలికి అరిశెలు తినాలని వుండేది. నాలుగవ కోడలికి పరవాన్నము తినాలని వుండేది. చేసుకుందామంటే అత్తగారు కోప్పడుతుందని, అత్త లేవప్పుడు చేసుకుందామని నమయంకోసం చూస్తువున్నారు.

ఒక రోజున అత్తగారు, పొలంవెళ్ళింది. అప్పుడు పెద్ద కోడలు, "అత్తయ్య పొలంవెళ్ళింది. మనకు కావలసినవి త్వరగా చేసుకుందాము" అంది. సరే అంటే సరే అనుకున్నారు.

ఎవరికి కావలసినవి వారు తెచ్చుకుని తినబోతూవుండగా అత్తగారు వచ్చింది. ఆవిడ చూస్తుందని యెవరు చేసుకున్నవి వారు దాచుకున్నారు. అత్తగారు చూచి చూడనట్లు వూరుకున్నది. కోడళ్ళు ఆగలేక "అత్తయ్య! అప్పుడే వచ్చారే?" అని అడిగారు.

అందుకు ఆమె ఇలాచెప్పింది: "నేను పొలంపోతుంటే చెరుకుగడ అంత పాము కనిపించింది. చలిమిడిముద్దంత రాయి విసిరాను. అరెకెంత పడిగ విప్పింది. పరవాన్నంలాగా నావళ్ళు పొంగిపోయింది." అని ఆయాసపడుతూ చెప్పింది కోడళ్ళు సిగ్గుపడి యెవరిభాగంలోది వాళ్ళు అత్తగారికికూడా పంచి పెట్టారు. అంతా ఆనందంతో తిన్నారు.

కాక వెంకటకమల, అడవుండిని, గుంటూరుజిల్లా.

పళ్లు - నాలుక

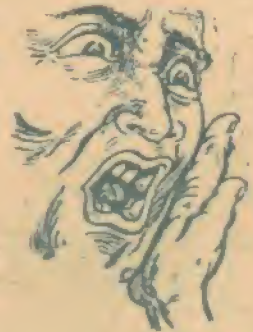

ఒకరోజున ఊరికేఉన్న నాలుకకి పెద్ద సందేహం వచ్చింది. నేరు అనే కొట్టులో, పండ్లు అనే భయంకరమైన భటులచే బంధింపబడి నట్లు తేచింది. ఆ బంట్లకు ఎప్పుడు తనమీద కోపంవస్తే అప్పుడు వారిక్రిందబడి నలిగిపోవలసిందేగదా! భయంవేసిన నాలుక పళ్లనిలా ప్రార్థించింది.

"దంతములారా! మీ ఐకమత్యము చాల గొప్పది. మీ ధాటికి తిరుగులేదు. ఎంత గట్టిదానైనా ఇంతలో పెండి చేయగలరు. నేను మీకోక లెక్కకాదు. కనుక నన్ను దయఊంచి రక్షించండి. మీకెంతైనా పుణ్యం ఉంటుంది." అని బ్రతిమలాడింది.

ఎప్పుడూ వినని కొత్తమాటలు వినేసరికి పళ్లకు ఆశ్చర్యం వేసింది. నిజానికి నాలుక తమకంటే చాల గొప్పది. వయసులోనూ పెద్దదే. కాని ఇట్లా బ్రతిమలాడడానికి కారణం ఏమిటో తెలుసుకోలేక పళ్లు ఇలా జవాబు చెప్పినై.

"అయ్యా! నాలుకగారు! మీ రిలా పలకడం తగదు. మీరు అన్ని విషయములలోనూ మాకంటే గొప్పవారు. మీ నహాయము లేనిదే మా పని మేము చేయలేము, సరిగదా మా బ్రతుకులు మీ దయమీదనే ఆధారపడి ఉన్నవి.—మీరు ఎవరినైనా ఒకమాట తిట్టారా ఒక్క దెబ్బకు మేమంతా వ్రాలి క్రిందపడి పోవలసిందేగదా! కనుక మీరే మాయందు కరుణచూచి కాపాడండి" అన్నవి.

దాంతో తనకత్తి ఇంతా అని ఆశ్చర్య పడుచున్న నాలుక ఆనందముపట్టలేక రెండు పెద్దనైజా పంచదార లడ్డూలకు ఆర్థరిచ్చింది.

అనగా అనగా ఓవుళ్లో ఒక వస్తాడు
వుండేవాడు. యింకో వుళ్లో ఇంకో
వస్తాడు వుండేవాడు. వారిద్దరూ ఓ
గ్రామములో కలుసుకున్నారు. వక
వస్తాడు రెండోవస్తాడుతో అన్నాడు
కదా "నీవు నాతో కుస్తీకి వచ్చెదవా
లేక నీ కాలితోదా తీసెదవా?" అని.

రెండో వాడు యేమన్నాడంటే
"నేను తొందర పనిమీద వెళ్తున్నాను;
ఇప్పుడు వీలుకాదు. ఫలానారోజున
కలుసుకుందామంటే నేను వస్తాను"
అన్నాడు. సరేనని వకరి గ్రామము
వకరు తెలుసుకుని వెళ్లిపోయినారు.

కొంతకాలమువకు వాళ్లు అనుకున్న
ప్రకారము గడువురోజు వచ్చినది.
వకవస్తాడు యింటివద్ద భార్యతో "ఏమే,
నాకోసరము వక వస్తాడు వస్తాడు.
వాడితో యేమని చెప్పతావంటే 'ఫలానా
గ్రామములో వివరితమయిన వర్షము
కురుస్తున్నదట. వర్షము పడకుండా
అక్కడ గండుచీమల మీసములతో
పందిరిపేయుటకు వెళ్లినాడు' అని
చెప్ప"మని బయలుదేరినాడు.

రెండవవస్తాడు యింటివద్ద భార్య
తో అన్నాడుగదా "ఏమే, నాకోసము
వక వస్తాడు వస్తాడు. 'ఫలానా
గ్రామములో ముప్పు చిల్లిపడి ఏనుగు
తొండమంత వర్షధారపడుతూ ఉన్న
దట. వర్షధార పడకుండా ఎర్రచీమల
చర్మముతో మాటుపెట్టుటకు వెళ్లినా
డనిచెప్ప"మని బయలుదేరినాడు.

డి. నరసింహారావు, కొల్లూరు.

ఈవిధంగా భార్యలతోచెప్పి యి
యదేరిన వారిద్దరు పొరపాటున దారిలో
కలుసుకున్నారు. ఇక్కడనే కు స్త్రీపట్టెద
మంటె రెండవారు “యిక్కడ మన
పోట్లాట చూచేవారు ఎవరూలేరు. గెలుపు
ఎవరిదయినది చెప్పేవారు లేరు. ఆ కన
పడే గ్రామము వెళ్లెద”మంటుండగా ఆ
దోవనే ఓ ముసలమ్మ పొలములో
ఉన్న మనమడికి యేడుకుండలలో
అన్నము వగయిరాలు పెట్టుకుని యేడు
కుండలు దొంతరగా నెత్తిన పెట్టుకుని
వెళుతూఉన్నది. వస్తాదులు ఆ ముస
లమ్మను పిలిచి “అవ్వా మేమిద్దరము
పోట్లాడుకుంటాము. ఎవరు గెలిచినది,
ఎవరు వోడినది చెప్ప”మన్నారు. ఆ
ముసలమ్మ యేమన్నదంటే “మీ పోట్లాట
చూస్తూవుంటే పొలములో ఏను
గులను కాస్తూన్న నా మనమడు

నా కోసరము యెదురుచూస్తూ ఉం
టాడు. వాడికి అన్నము వట్టుకెళుతూ
వున్నాను. మీరు నా నెత్తినవున్న
యేడుకుండల దొంతర పడకుండా చెరో
కరు రెండుభుజముల మీద ఎక్కి పోట్లా
డుతూఉండండి. నేను నడుస్తూనే వుం
టాను. దొంతర ఎవరు పడసేయకుండా
వుంటాలో వారు గెలిచినట్ట”ని చెప్పింది.
ఆ ప్రకారమే వారు చెరియొక భుజము
మీదయెక్కి పోట్లాడుతూ వున్నారు.
ముసలమ్మ నడుస్తూనేవున్నది. పొలం
సమీపమునకు వచ్చింది. ముసలమ్మ
మనమడు, యేనుగులను పొలములో
కాయుచున్నాడు.

వాడు తన అవ్వరావటము
చూపి తొందరగా యేడుయేను
గులనూ మూటకట్టి చెట్టు
కొమ్మకు నేలొడ
దీశాడు. ఇది కని

పెట్టి వస్తాడులు తమని చంపటానికి వస్తున్నాడని భయపడి ముసలమ్మ భుజముల మీదినుంచి కిందికిదూకి పారి పోయినారు.

ముసలమ్మ చెట్టువద్దకు వెళ్ళగా చెట్టుకుకట్టిన యేనుగులమూట కొమ్మకు బరువయి కొమ్మ విరుగుటకు సిద్ధమవగా ముసలమ్మ తలవెంట్రుక ఒకటి తీసి చెట్టుకొమ్మకు పోటీవుంచింది.

ఆకాశ మార్గాన పోతువున్న గరుడ పక్షి యేనుగుల మూటను చూసి ఆహారం దొరికిందని సంతోషించి మూటను ఆత్రంగా తన్నుకుపోయింది. కొంత దూరం పోగాపోగా బరువుచా న్నిలయి ఆమూటజారి కిందవదలసాగింది.

ఒక రాజకుమార్తె తలంటి పోసుకుని మేడమీద తలపైకెత్తి జాట్లు ఆర బెట్టుకొంటూ వుండగా యేనుగులమూట ఆమె కంబోవడింది. కంబో వడిన నరిక ఎంతకూ రాకపోవటంవల్ల మంగలిని పిలిపించారు.

మంగలి రాజకుమార్తె కంబో వడిన ఏనుగుల మూటతీసి దానిని తవపొదిలో వేసుకుని యింటికి వెళ్ళాడు. ఏడు ఏనుగులనూ చూటవిప్పి తన ఇంటిముందు ఏడు స్తంభాలకు కట్టి వేగాడు.

మంగలికూతురు వాటినిచూసి ఆడుకోవటానికి తన కివ్వమని తండ్రిని అడిగింది. “వాటిని నువు నలిపి చంపేస్తావు. అందుచేత నీకివ్వను,” అన్నాడు మంగలి.

అందుకు మంగలి కూతురు వసారాలో కూర్చుని పెద్దపెట్టున ఏడవ సాగింది ఆమె కంటివెంట కన్నీరు కరదలై పారింది. ఆ ప్రవాహంలోవడి ఏడు ఏనుగులూ కొట్టుకుపోయాయి.

మీరు చెప్పండి : ఇంతమందిలోనూ ఎవరుగొప్ప? ముసలమ్మా? మనమదా? రాజకూతురా? మంగలదా? మంగలదీకూతురా?

పోలిసెట్టి

అనగా అనగా ఓవురు. ఆ పూర్ణ దొంగలు వసిపట్టారు. కొత్త గోడ పోలిసెట్టి అని ఓ కోమటి ఉండేవాడు. ఉమలుచూసుకుని అర్థరాత్రివేళ గోడకి పోలిసెట్టి ఎంతో సంపాదించాడు. అప్పు కన్నంవేళాడు. ఒకదొంగ కన్నంలో చేశాడు. అయినా పోలిసెట్టిదగ్గర చాలా నుంచి లోపల జొరబడుతుండగా, దబ్బుంది. కాని ఆనంగతి ఎవరికీతెలిదు. కొత్తగోడకదూ, కూరిపడింది. కన్నం

పోలిసెట్టి ఇల్లు పూరి గుడిసె. ఓ నాడు గాలివానవచ్చి గుడిసెకప్పు కాస్తా ఎగిరి పోయింది. గోడ కాస్తా పడి పోయింది. కూలి వాళ్ళనుపెట్టి పోలి సెట్టిమట్టతో మళ్ళా గోడపెట్టించాడు.

పెట్టిదగ్గర చాలా దబ్బు వున్నదని

లోదొంగ కిచుక్కు మని వచ్చాడు. మిగిలినదొంగలు పక్కబలం చూపించారు.

వెర్రి వెంగల్రాజు ఆవురికి రాజు. ఆరాజుదగ్గర దొంగలు పిర్యాదు చేశారు, 'పోలిసెట్టి దొంగను చంపా'దని. వెర్రి వెంగ

రాజుగారు కూలివాణ్ణి పిలిపించి,
“ఒరే, మట్టిలో నీళ్లు జొస్తేగా ఎందుకు
పోకావు?” అని అడిగాడు.

“మహాప్రభో, నా తప్పేమీ లేదు.
కుమ్మరాడు కదవమూతి పెద్దదిచేగాడు”
అన్నాడు కూలివాడు.

రాజుగారు కుమ్మరాణ్ణి పిలిపించి,
“కుమ్మరాడా, కుమ్మరాడా, కదవమూతి
పెద్దది ఎందుకుచేకావు?” అన్నాడు.

“మహాప్రభో, నా తప్పేమీ లేదు.
నేను కదవచేసేసమయానికి నాట్యకత్తై

లాజుగారు పోలిసెట్టిని పిలిపించి,
“దొంగను ఎందుకు చంపావు?” అని
అడిగాడు.

“మహాప్రభో, ఇందులో నా తప్పేమీ
లేదు. పుచ్చుకునేడబ్బులు పుచ్చుకుని
గోడకట్టిన మేస్త్రీ అట్లా అమోరిండా
డు. చూడండి న్యాయం” అన్నాడు సెట్టి.

రాజు తాపీమేస్త్రీని పిలిపించి, “సెట్టి
గారిగోడ అంత అసనాటుగా ఎందుకు
కట్టావు?” అని అడిగాడు.

“మహాప్రభో, ఇందులో నా తప్పేమీ
లేదు. కూలివాడు మట్టిలో నీళ్లు జొస్తేగా
కలిపాడు”, అన్నాడు తాపీమేస్త్రీ.

చందమామ

ఆపక్కగా వెళ్లింది" అన్నాడు కుమ్మరాడు.

రాజుగారు నాట్యకత్తెను పిలిపించి, "నాట్యకత్తే, నాట్యకత్తే, కుమ్మరాడింటిమీదుగా ఎందుకు వెళ్ళావు?" అన్నాడు.

"మహాప్రభో, నా తప్పేమీ లేదు. కమసాలి నా నగ ఇవ్వటం అలస్యం చేస్తే అందుకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది" అన్నది నాట్యకత్తే.

రాజుకమసాల్ని పిలిచి, "కమసాలీ, కమసాలీ, నాట్యకత్తే నగ ఎందుకు

త్వరగా ఇవ్వలేదు?" అన్నాడు.

"మహాప్రభో, నా తప్పేమీ లేదు. కోమటి నాకు బంగారం ఇవ్వలేదు," అన్నాడు కమసాలి.

రాజు కోమటిని పిలిపించి, "కోమటి, కోమటి, కమసాలికి బంగారం ఎందుకవ్వలేదు?" అన్నాడు.

కోమటికి ఏమి చెప్పటానికి పాదబోక "తె-తై-తై" అన్నాడు.

కోమటే దొంగచావుకు కారణమని ఊహించి కోమటిని ఉరితీయ ఆజ్ఞ యిచ్చాడు పెరి వెంగల్రాజు.

ఇంకేం. కోమటిని ఉరి తీసేచోటికి తీసుకుపోయినారు. కోమటిని ఉరితీస్తున్నారని తెలిసి జనం చూడటానికి తండ్రోవతండాలుగా వచ్చారు. రాజుగారు కూడా సవరివారంగా వినోదం చూడవచ్చాడు.

తీరా కోమటిమెడకు ఉచ్చు తగిలించబోయేసమయానికి జనంలోనుంచి ఒక కుర్రవాడు ముందుకొచ్చి, “ఆగంది ఆగంది. ఆ కోమటిని ఉరితీయొద్దు. వాడికిబదులు నన్ను ఉరితీయండి” అని అరిచాడు.

వెర్రివెంగల్రాజుగారు ఆకుర్రవాణ్ణి పిలిచి, “నీకేం పోయ్యేకాలం? కోమటికి బదులు నువ్వెందుకు చస్తా నంటావు?” అని అడిగాడు.

అంటే ఆకుర్రాడు చెప్పాడుకదా, “మహావ్రథో, ఈముహూర్తంలో చచ్చి పోయినవాడు ముందుజన్మలో ఈరాజ్యానికి రాజవుతాడు. ఈ రాజ్యానికి రాజు కావాలనే ఆశతో నేను ఉరితీయించు

తుంటానంటున్నాను. అందుచేత దయ వుంచి కోమటిబదులు నన్నే ఉరితీయించండి” అన్నాడు.

అనేటప్పటికి వెర్రి వెంగల్రాజుగారికి చెడ్డకోపం వచ్చేసింది.

“ఆరి తప్పుడు ముందాకొడకా! చక్కగా ఉరితీయించుకునివచ్చేజన్మలో నారాజ్యం కాజేతా మనుకుంటున్నావా? నేను ఒప్పుతాననేనా నీ ఉద్దేశం? ఈ ఉరి ఇంకెవరూ పడటానికి వీల్లేదు. మేమేవదాలి! మళ్ళీ వచ్చేజన్మలో ఈ రాజ్యాన్ని మేమే ఏలాలి. అందుచేత మమ్మల్ని తక్షణం ఉరితీసివెయ్యండి” అని రాజుగారు భటులకు ఆజ్ఞాపించారు.

రాజాజ్ఞ దాటరానిదికదా! అందుచేత రాజభటులు ఉరి స్తంభంనుంచి కోమటిని దింపేసి వెర్రివెంగల్రాజుగారిని నిష్పంగా ఉరి తీసేశారు. ఉపాయంగా కోమటి మరణదండన తప్పించిన కుర్రవాడు ఆ రాజ్యానికి రాజయినాడు.

ఇంట్లో దీపావళి

—చిత్రకారుడు : వెంకటాచారి

అడవిలో దీపావళి

—చిత్రకారుడు: వెంకటాచారి

పిఠిలో దీపావళి

—చిత్రకారుడు: చిత్రా

బ్రహ్మ రాక్షసుడు

పూర్వం ఒక భాగ్యవంతుడు ఉండేవాడు. అతనికి కొన్నివేల యెకరాల పొలం ఉండేది. అయితే అతడు వట్టి పిసినిగొట్టు. పిల్లికికూడా దిచ్చం వేసేవాడు కాదు. అలాంటివాడికింద ఎవడు పనిచేస్తాడు? ఎవరన్నా కొత్తవాళ్లువచ్చినా పదిరోజులుండి పారిపోయేవాళ్లు. అలాంటప్పుడు వ్యవసాయం ఎలా సాగుతుంది? పొలం ఎలా పండుతుంది? అన్నివేల ఎకరాలూ వీళ్లు కాసాగాయి. అయినా కూలీలను సరిగా చూచిన పాపానపోలేదు. కాని పొలాలు పాడై పోతున్నందుకు మాత్రం విచారపడుతుండేవాడు.

ఒకరోజున ఆ భాగ్యవంతుడి ఇంటికి ఒక సన్యాసి వచ్చాడు. ఆ సన్యాసికి అతడు తన గోడు అంతా చెప్పకొన్నాడు.

అదంతా విని సన్యాసి జాలివడి ఒక మంత్రం ఉపదేశించాడు. భాగ్యవంతుడు సన్యాసి చెప్పినట్లుగా ఆ మంత్రం నూట యెనిమిదిసార్లు జపించగానే ఓ బ్రహ్మ రాక్షసుడు ప్రత్యక్షమై "నీకు ఏమికావాలని అడిగాడు. "నాకు పని చేసిపెట్టాలి." అని భాగ్యవంతుడన్నాడు. "సరే చేస్తాను" అన్నాడు బ్రహ్మ రాక్షసుడు. "నేను దమ్మిడికూడ యిచ్చుకోలేను" అన్నాడు పిసినిగొట్టు. "పరవాలేదు" అన్నాడు బ్రహ్మ రాక్షసుడు.

తేరగా పనిచేసిపెట్టేవాడు దొరికినందుకు భాగ్యవంతుడు సంతోషించి "నా పొలమంతా దున్నిర" మ్మని బ్రహ్మ రాక్షసునికి చెప్పాడు. ఈ పని చెప్పి అతడు భోజనంచేదామని కాళ్లు కదుక్కోటానికి వెళ్లాడు. కాళ్లు కదుక్కోటానికి అతడు చెంబు తీసుకొనేలోపల

***** ○
మైంది. పని ఎలా చూపించాలో అర్థం
కాలా. కాస్త తలగోక్కొని “ఎరువు
కూడా చల్లిరా, తొందరగా రావాలి”
అన్నాడు. బ్రహ్మరాక్షసుడు వెళ్లాడు.

ఆసామి ఎకాయెకిని వంటయింట్లో
ఉన్న భార్యదగ్గరకు వెళ్ళి. “ఉన్న
పనంతా గంటలో బ్రహ్మరాక్షసి చేసి
వేశాడు, వాడికి ఇంకా ఏమిపని చూపిం
చేది. చూపించకపోతే నన్ను మింగేస్తా
డు,” అని చెప్పాడు.

భార్య, “దిగులెందుకు. వాణ్ణి ఒక
సారి యిక్కడకు పంపించండి,” అంది.

మరో అయిదు నిమిషాలకు బ్రహ్మ
రాక్షసుడువచ్చి అతనికి ఎదురుగా నిల
బడ్డాడు. ఆసామి అతన్ని భార్యదగ్గ
రకు పంపించాడు. ఇంట్లో పనులన్నీ
చేయించుకొన్న తరువాత భార్య తలలో
నుంచి మెలికలుతిరిగిఉన్న వెంట్రుకను
లాగి “దీన్ని వంకరతీసి సాపుచేసి
తీసుకు” మృని చెప్పింది.

ఆ వెంట్రుక వట్టుకొని బ్రహ్మ
రాక్షసుడు దొడ్లోకివెళ్లి సరిచేయటానికి

ప్రయత్నించాడు. రోజులు గడిచాయి.
వారాలు గడిచాయి, మాసాలు గడిచాయి
ప్రయత్నిస్తూనే వున్నాడు. ఈ వెంట్రుక
వంకరపోలేదు. బ్రహ్మరాక్షసుడికి విను
గెత్తింది. కాసేపు ఊళ్లో తిరిగాడు.
అలా తిరుగుతూ తిరుగుతూ కంసారి
వంకరతీగను కుంపట్లో కాల్చి వంక
తీస్తుఉంటే చూచాడు. అతడు ఎగిరి
గంతువేసి అలాగే చేదామని వెంట్రు
కను నిప్పులోవేశాడు. అది కాలిపో
యింది. వెంటనే బ్రహ్మరాక్షసుడుకూడా
మాయమైపోయాడు.

***** చందమామ *****

అంతా బ్రహ్మమే!

వెనకటికి ఒక గురువుగారిదగ్గర ఒక శిష్యుడు ఉండేవాడు. వాడు గురువుగారు చెప్పిన ప్రతిముఖ్య మూఢంగా నమ్మేవాడు.

ఒకనాడు గురువుగారు శిష్యుడితో "ప్రపంచంలో బ్రహ్మపదార్థంకాని దేదీ లేదనిచెప్పాడు. నీలోనూ, నాలోనూ, ప్రతి రాయిలోనూ, రప్పలోనూ, పుట్టలోనూ చెట్టు లోనూ, పురుగులోనూ పుట్రలోనూ ఉన్నది అంతా బ్రహ్మమే" అన్నాడు.

ఈ మాట శిష్యుడి బుర్రలో బాగా
నాటిపోయింది.

ఒకనాడు శిష్యుడు విధివెంట నడుస్తున్నాడు. ఎదురుగా రాజుగారి ఏనుగు వస్తున్నది. మావడివాడు విధిలో నడిచేవారని, "తొలగండి, తొలగండి, ఏనుగుకు విచ్చెక్కింది," అని హెచ్చరిస్తున్నాడు.

మావటివాడిమాటలు లక్ష్యం చెయ్యకుండా మన శిష్యుడు వినుగకు ఎదురు వెళ్ళాడు. “నాలో ఉన్నదీ బ్రహ్మచే, విను

గులో ఉన్నదీ బ్రహ్మమే. అలాంటప్పుడు బ్రహ్మపదార్థం బ్రహ్మపదార్థాన్ని ఏం చేయగలగుతుంది?" అనుకున్నాడు వాడు.

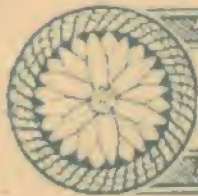
తీరా దగ్గరికివచ్చాక ఎనుగ శిష్యుణ్ణి
తొండంత ఎత్తి పక్కకు విసిరి పారేసింది.
శిష్యుడి కా చెబ్బితే నడ్డివిరిగింది. గురువు
గారు తనను మోసం చేశాడనుకున్నాడు.
తిన్నగా గురువుగారి దగ్గరికివెళ్లి జరిగిన
దంతాచెప్పి, “అయ్యా, మీరు అన్నిటిలోనూ
బ్రహ్మమే ఉన్నదంటారే? నన్ను ఎనుగ
ఎందుకింతపని చేసింది?” అని అడిగాడు.

దానికి గురువుగారు, “పిరి, పిచ్చి వెధవా! ఎనుగలో ఉన్నది బ్రహ్మమే అయితే మావటివాడిలో ఉన్నది బ్రహ్మం కాదా? వాడిమాట ఎందుకు విసలేక పోయావు?” అని మందలించారు.

శిష్యుడొకమూలకు సిగ్గుపడి, ఇకముందు
దెన్నడూ గుడ్డిగా ఇతరులుచెప్పే సత్యాలను
పాటించరాదనీ, తన తెలివితేటలు
కూడా ఉపయోగించుకోవాలనీ తెలుసు
కున్నాడు.

య. మ. నరసయ్య, బిల్వారి.

గురువు - శిష్యుడు

అనగా అనగా ఒక ఊళ్లో ఒక నిరుపేద బ్రాహ్మ డుండేవాడు. అబ్రాహ్మడికి ఇద్దరు కొడుకులు. పేదబ్రాహ్మడు తన కొడుకుల నిద్దర్నీ ఒక గురువుగారి దగ్గరికి తీసుకు పోయి, "అయ్యా, వీళ్ళకు చదువు చెప్పండి" అన్నాడు.

"చదువు చెబుతానుగాని నాకు దక్షిణ ఏమిస్తావు?" అని అడిగాడుగురువుగారు.

"నాదిద్దలలో ఒకణ్ణ మికిచ్చేస్తాను." అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

సరేనని గురువు గారు అన్నదమ్ము లిద్దరికీ చదువుచెప్ప నారంభించాడు. అయితే పెద్దవాడు మొద్దు. వాడికి చదు వు సంధ్యలు ఏమీ రాలేదు. అందుచేత

తనకు తెలిసిన గజకర్ణ, గోకర్ణ, వాయు స్తంభన, జలస్తంభన, అగ్నిస్తంభన విద్య లన్నీ రెండోవాడికి పూర్తిగా చెప్పేశాడు.

చదువు పూర్తి అయిపోయింది. "మీరు వచ్చి మీ యిష్టంవచ్చినవిల్లవాణ్ణి వట్టుకు పోవచ్చు." అని గురువుగారు బ్రాహ్మడికి కబురుచేశాడు.

అయితే చిన్నవాణ్ణి తనవద్దనే ఉంచు కుందామని గురువుగారికి ఆశపుట్టింది. అందుచేత చదువుసంధ్యలులేని పెద్దవాడికి

చక్కగా తలంటి పోయించి మంచి బట్టలుకట్టి ఇంటి అరుగుమీద కూర్చో చెట్టి, రెండోవాణ్ణి అడివికిపోయికట్టెలు కొట్టుకు రమ్మని పంపించాడు.

గురువుగారి దొంగఎత్తు! గ్రహించి, అడివికిపోయిన రెండోవాడు పక్షిరూపంధరించి శీఘ్రంగా తండ్రిదగ్గరికి వెళ్ళి, "నాన్నా, మా గురువుగారితో, నాకు రెండోవాడే కావాలి, అని చెప్పి" అని చెప్పాడు.

తండ్రి గురువుగారిదగ్గరికి వచ్చాడు.

"అహ, ఎంత అదృష్టవంతుడివి! ఇంత మందికి చదువుచెప్పాను గాని, నీ పెద్ద కొడుకు చదివినట్టు నాదగ్గర ఎవరూ చదువుకోలేదు. రెండోవాడా? వాడికి ఎవరూ చదువు చెప్పలేరు. అమాట నేను రానిస్తాను" అన్నాడు గురువుగారు బ్రాహ్మడితో.

అమాటవిని బ్రాహ్మడు వినయంగా, "అంతకష్టపడి మా పెద్దవాణ్ణి మీరు పెద్ద

చేశారు. వాడికి మీరు నేర్పినవిద్యలు మీ బోటివాళ్ళు గ్రహించవలసిందేగాని నాబోటి నిర్భాగ్యుడికి ఏమి తెలుస్తాయి! అందుచేత పెద్దవాణ్ణి మీరే ఉంచుకుని రెండో వెధవను నా కిప్పించండి" అన్నాడు.

గురువుగారిఎత్తు పొరలేదు. బ్రాహ్మడు రెండోవాణ్ణి పట్టుకుని వెళ్ళిపోయాడట.

ఇదంతా రెండోవాడుచేసిన మోసమేనని గురువుగారికి తెలిసిపోయింది. శిష్యుడిమీద పగ తీర్చుకోవాలని ఆయన వేచిఉన్నాడు.

ఈలోపల ఇక్కడ బ్రాహ్మడి రెండో కొడుకు తండ్రితో, "నాన్నా, మనకు డబ్బు కావాలి. కనక నేను మంచి యవనాశ్వాన్నువుతాను. నన్ను తీసుకుపోయి రాజు

చందమామ

గారికి అమ్మయ్యి. అతరవాతవిషయం నేనాలోచిస్తాను" అని గుర్రంగామారాడు.

గుర్రంగా మారిన తనకొడుకును ఆ బ్రాహ్మడు రాజుగారికి నూరువరహాలకు అమ్మి ఆడబ్బుతో ఇంటికి తిరిగివచ్చేశాడు.

తనశిష్యుడు గుర్రంరూపంధరించి రాజుగారి అశ్వశాలలో ఉన్నట్టుగ్రహించి, గురువుగారు రాజుదగ్గరికివెళ్ళి, "రాజా, నేను దూరప్రయాణంమీద వెళుతున్నాను. నీ దగ్గరఉన్న గుర్రాలలో మంచి యవనాశ్వాన్ని నాకు ఇప్పించు" అన్నాడు.

రాజుగారు గురువుగారికి అకిందబిరోజు ననే కొన్న గుర్రాన్ని ఇప్పించారు. గురువుగారు దానిమీదఎక్కి నవారి ఆరంభించాడు.

కొంతదూరం పోయినాక గుర్రం ఒక నదిదగ్గరికివచ్చి ఒక్కసారిగా నదిమధ్యకు దూకి చేపగా మారిపోయింది. ఇదిచూసి గురువుగారు కొంగరూపంధరించి చేపను వేటాడ నారంభించాడు. అప్పుడు శిష్యుడు చిలకరూపంధరించి అతివేగంగా నేరుగా రాజకుమార్తె అంతఃపురంలోకి ఎగిరిపోయినాడు. గురువుగారు డేగరూపం ధరించి వెంబడించాడు.

శిష్యుడు రాజకుమార్తెతో మనిషిగంతుతో, "నన్నెవ్వరికీ ఇవ్వకు. నా గొంతు నులిపి పారేసినా నాకిష్టమే" అనిచెప్పాడు. ఇంతలో డేగరూపంలో వచ్చిన గురువుగారు తన మామూలు రూపం ధరించి రాజు

ఇంతలో ఒకప్పుడుగు చప్పన పల్లిగామారి
కోడిమెడ నేటపట్టింది.

“బాబ్, రకించు. బుద్ధి తక్కువై,
పారపాటున నివోలికి వచ్చాను” అని
గురువుగారు తన శిష్యుడితో మొరపెట్టు
కున్నాడు. శిష్యుడు గురువుగారిమెడవదిలి
యథారూపం ధరించాడు.

ఇదంతాచూసిన రాజు శిష్యుడి అద్భుత
శక్తికి మెచ్చుకుని తన కుమార్తెనిచ్చి
పెళ్ళిచేశాడు.

కోమార్తె దగ్గరఉన్న చిలకను తన కిచ్చి
వేయమని రాజును కోరాడు.

రాజకుమార్తె ఒప్పుకోలేదు. కాని తండ్రి
నిర్బంధించాడు. అందువేత రాజకుమార్తె
కోపంవచ్చినట్టునటించి తన చెతిలోఉన్న
చిలకను గొంతునులిపి విసిరి కిందకొట్టింది.
వెంటనే ఆచిలక వందలకొద్దీ పురుగులుగా
మారి నేలమీద పాకసాగాయి.

ఇదిచూసి గురువుగారు కోడిరూపం
ధరించి పురుగులను విరుకు తినబోయాడు.

పెర్రి వాళ్లు

అనగా అనగా ఒక గ్రామంలో ఒక సంసారి ఉండేవాడు. ఆయనకు గోపాలుడనే కుమారుడుండేవాడు. గోపాలుడు బుద్ధిమంతుడు. లేనిపోని వాటిని గురించి విచారించేవాడుకాదు. కష్టాలు కలిగితే వాటినుంచి ఉపాయంగా బయటపడేవాడు. అంతేగాని వాటిని తలుచుకుని కుంగిపోయేవాడుకాదు.

అగ్రామంలోనే మరో సంసారికి ఒక కూతురున్నది. ఆమె పేరు జానకి. జానకిని గోపాలుడు తరుచు చూస్తుండేవాడు. ఆమె అంటే గోపాలుడి కిష్టం ఉండేది. ఆటవంటి సందర్భంలో గోపాలుడి తండ్రి తనకొడుక్కు జానకిని చేసుకుండా మనుకున్నాడు. ఈ ఆలోచన రెండువజ్రాలవారికి నచ్చింది. పెళ్లిచూపులకూ తాంబూలాలకూ మంచి రోజు ఏర్పాటయింది.

ఆనాడు పెళ్ళికొడుకు తరపువారంతా పెళ్ళికూతురి తండ్రి ఇంటికి వచ్చారు. దాపలువేసి పెళ్ళివారిని వసారాలో

○ * * * * *
కూర్చోబెట్టి పెళ్ళికూతురు తండ్రి జానకితో, "అమ్మా, నువ్వెంత పనిమంతురాలివో పెళ్ళివారు చూస్తారు. నువ్వు వెంటనే గొడ్లసావిడికి వెళ్ళి పెద్ద చెంబులో పాలుపితుక్కునివచ్చి, వాటిని కాచి వారందరికీ ఇయ్యి." అని పని చెప్పాడు.

జానకి పెద్దచెంబు పట్టుకుని గొడ్లసా పాలుపితికింది. పాలు తెచ్చి వంటింటో పోయిమీదపెట్టి పోయిలో మంటపగ దోస్తూ కూర్చున్నది. ఇంతలో జానకి కళ్లు పైనఉన్న అటకమీద పడ్డాయి. ఆ అటకమీద పాతరోకలిబండ ఒకటి కొద్దిగా బయటికి పొడుచుకువచ్చి ఉన్నది. ఆ రోకలిబండ చూస్తూఉంటే జానకి ఆలోచన పరిపరి విధాల పోయింది. "రేపు తన పెళ్ళిఅవుతుంది. కొంతకాలానికి పిల్లలు పుడతాడు. పనివెధవతనను విడిచిఉండడు. ఇంట్లో పనిఎట్లా? అందుచేతవాణ్ణి చంకనేసుకుని పనిచెయ్యాలి. వాణ్ణి చంకనేసుకుని తను ఇట్లాగే పాలు కాస్తూఉంటుంది. ఇంతలో అటకమీదినుంచి రోకలిబండ కాస్తా వాడి నెత్తిమీద పడుతుంది. పాపం, వాడి ప్రాణాని కెంతకావాలి ?

***** చందమామ *****

○ * * * * *

మరికాన్నేవటికి ఇంట్లో ఆడవాళ్ళూ, పిల్లలూ అంతా వంటింట్లో చేరి జానకికి పుట్టే పిల్లవాడు చచ్చినందుకు భోరువ ఏడుపులూ పెడబొబ్బలూ సాగించారు. ఈలోపుగా పొయ్యిమీదిపాలు పొర్ల నారంభించాయి.

అలోచన ఇక్కడికి వచ్చేసరికి జానకికి పట్టగాని దుఃఖంవచ్చి, చెంగు ముఖానికి అడ్డంపెట్టుకుని భోరుమని ఏడవ సాగింది.

కుమార్తె ఎంతకూ రాకపోవటం చూసి జానకితల్లి వంటింట్లోకి అడుగు పెట్టింది. అడుగు పెడుతూనే కూతురి దుఃఖంచూసి, “ఏమిటే, తల్లీ?” అని అడిగింది.

“వసివెధవమీద ఆ రోకలిబండ పడిందే. నా కన్నతండ్రికి నాకూరుణం తీరిందే!” అని జానకి పెద్దపెట్టున ఏడ్చింది.

“అయ్యో, నాయనా! నీకెంతగతి వట్టిందిరా! కళ్ల చూసుకోకుండానే పొయ్యాపుట్రా! ఈ పాపిష్టి రోకలి బండ ఎక్కడ దావరించిందిరా నీ ప్రాణానికి?” అంటూ జానకితల్లి కూడా ఏడుపు లాకించుకుంది.

“పిల్ల ఇంతసేపాయె రాదేమిటా?” అనుకుని జానకి తండ్రివచ్చి చూచును గదా వంటింట్లో తనవారంతా దుఃఖ సముద్రంలో ముణిగిఉన్నారు. “ఏమిటరా? ఏం కొంప ముణిగిందరా?” అన్నాడా పెద్దమనిషి అదుర్దాగా.

“అయ్యో, మీకింకా తెలీదుటండీ? ఆ పాపిష్టి రోకలిబండ కాస్తా చంటి వాడిమీద పడిందండీ!” అని భార్య శోకాబతీసింది.

“ఏ చంటివాడే?” అన్నదాయన ఏడుపు నిగ్రహించుకుంటూ.

“మన జానకికొడుకు!” అంటూ ఇంటావిడ ఇంకా గట్టిగా ఏడిచింది. దాంతో ఇంటాయనకి మరిపోయి ఆయనకూడా గుడ్లనీళ్లు కుక్కుకో సాగారు.

పెళ్ళికూతురు వాళ్లెవరూ అయిపు లేక పోవటంచూసి గోసాయుడు లోపలికి

గచ్చాడు. ఒక్కక్షణంలో అతనికంఠా
అర్థమయింది. పొయిమీదినుంచి పాలు
దించి, అటకమీది రోకరిబండ వెనక్కు
కోసేసి, "జానకిని పెళ్ళాడటం నా
కష్టమేగాని, ప్రపంచంలోకల్లా వెర్రి
ముండని పెళ్ళాడటం నాకష్టంలేదు. దీని
కన్న వెర్రివాళ్ళికా ముగ్గురైనా ఉన్నా
రని నాకు నమ్మకం కలిగితేగాని నేను
దీన్ని పెళ్ళాడను," అనిచెప్పి గోపాలుడు
వెర్రివాళ్ళనువెరుక్తుంటూబయలుదేరాడు.

పోయి, పోయి, గోపాలుడొక
గ్రామం చేరుకున్నాడు. అగ్రామంలో
ఒక ఆడమనిషి ఇంటికి నిచ్చెనవేసి
దానిమీదికి ఆవు నెక్కించటానికి ప్రయ
త్నిస్తున్నది.

"యేం చేస్తున్నావు. అవ్వా?"
అని అడిగాడు గోపాలుడు.

"అయ్యో. నాయనా! ఇది నా ఆవు.
వెళ్ళి వాళ్ళ దొడ్లోనూ వీళ్ళ దొడ్లోనూ
పడుతుందిగాని, సొంతఇంటి కప్పుమీద
కావలసినంత గరిక మెలిస్తే అది
మెయ్యదు," అన్నది ఆమనిషి

"ఆవును ఇంటి కప్పెక్కించకపోతే,
నువ్వేక్కి అగరికికోసి దానిముండు
వెయ్యరాదా?" అన్నాడు గోపాలుడు.

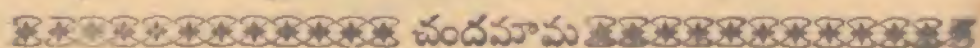
"అయ్యో, నాయనా! నాలుగుకాళ్ళది
అదే నిచ్చెన ఎక్కలేకపోతే మూడు
కాళ్ళ ముసల్ని నేనెక్కగలనా?"
అన్నది అవ్వ.

"ఆవు కప్పుమీద నిలవలేక కింద
పడితేనో?" అన్నాడు గోపాలుడు.

"అయ్యో, నాయనా! నేనామాత్రం
ఆలోచించలేదా? ఆవుకొమ్ములకి కట్టిన
వలుపు యింటి కప్పులోనుంచి దూర్చి,
నా నడుముకు కట్టుకున్నాగా!" అన్నది
ఆమనిషి.

సరే కానిమ్మని గోపాలుడు ఆమని
షికి సాయంపట్టి ఆవును కప్పెక్కిం
చాడు. అనుకున్నట్టే కొద్దిసేపల్లో
ఆవు కప్పుమీదినుంచిజారి కిందపడింది.
ఆమనిషివెళ్ళి కప్పుకు అంటుకున్నది.

"జానకికంటే వెర్రిముండ కనీసం
ఒకతైనా ఉన్నది!" అనుకుని గోపా
లుడు ముందుకు సాగాడు.

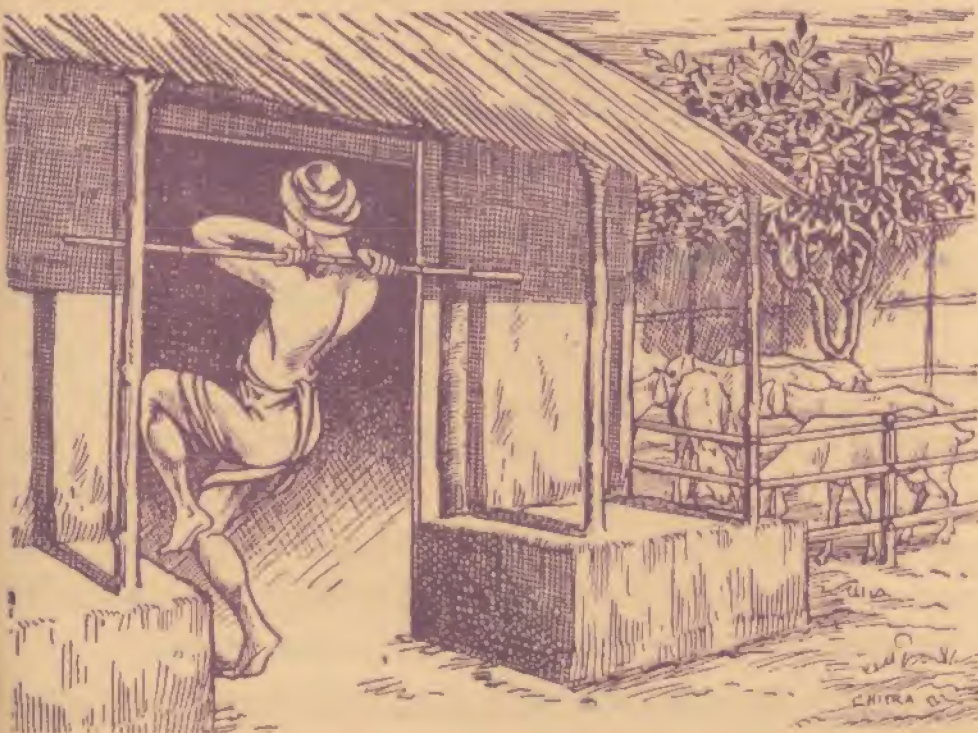

పొద్దుకే సరికల్లా గోపాలుడు మరో గ్రామం చేరాడు. ఆరాత్రి అతన్ని ఒక గొల్లవాడిఇంటో గతపమనిగ్రామ పెద్ద సలహా ఇచ్చాడు. గోపాలుడు గొల్లవాడింటికి వెళ్ళాడు.

అప్పుడే గొల్లవాడు మందనుతోలు కొచ్చాడు. మందను కొట్టంలోకితోలి, రెండు భుజాలమీదిగాను చేతికర్ర అడ్డంగా పట్టుకుని గొల్లవాడు ఇంటి లోకి పోబోయినాడు. ద్వారం దానికి గొల్లవాడికర్ర అడ్డొచ్చి వాడు కాస్తా

కిందపడ్డాడు. లేచి మళ్ళీ అట్లాగేపడ్డాడు. ఇదిచూసి గోపాలుడు, "ఏమోయ్, భుజాలమీద కర్ర అడ్డంగా పెట్టుకుని లోపలికిపోతే కర్ర అడ్డం తగలటం లేదూ?" అన్నాడు.

దానికి గొల్లవాడు, "నీకు తెలీదు, సామీ. ఈ యింటో భూతం ఉండది. అదినన్ను రోజూ యిట్లానే ఏడిపిస్తది." అంటూ మళ్ళీ మళ్ళీ పడసాగాడు. చిట్ట చివరకు పడిలేవలేని స్థితిలో వాడు కర్ర ఈడ్చుకుంటూ, పాకుతూ వెళ్ళాడు.

***** ○

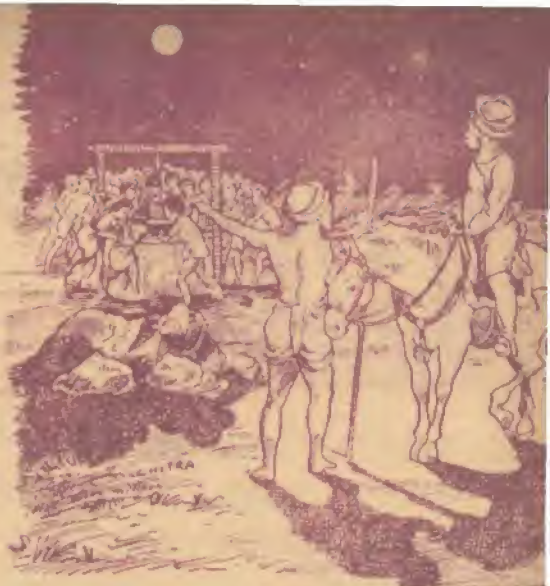
“జానకికన్న వెరిముండాకొడుకు
మరొకడుకూడా ఉన్నాడన్నమాట!”
అనుకుంటూ మర్నాడుదయం గోపా
ల్యుడు మళ్ళీ ప్రయాణం సాగించాడు.

రాత్రి పడేసమయానికి - గోపాలు
దొక గ్రామం చేరాడు. అవి పార్జమి
వెన్నెల లోజులు. గోపాలుదావూరు
చేరేసరికల్లా చంద్రుడు నడికెత్తిన
దేదీప్య మానంగా వెలుగుతున్నాడు.
గ్రామంలో పౌరులంతా హడావుడిమీద
ఉన్నట్టు కనిపించింది. చాదలూ, వలలూ,
బొక్కెనలూ తీసుకుని పరిగెత్తి పోతు
న్నారు జనం.

“ఎక్కడన్నా కొంపలంటుకుంటు
న్నాయా?” అన్నాడు గోపాలుడు ఒక
మనిషితో.

“లేదు. గాడిదావిలో ఇంత వెన్న
ముద్ద తేలుతున్నది. దానికోసం అంతా
పోతున్నారు.” అన్నాడు ఆ మనిషి.

గోపాలుడు గాడిదావి దగ్గరికి
వెళ్ళాడు. ఊరంతా అక్కడేఉంది.
కొందరు కేకలేస్తున్నారు. కొందరు
ఇతరులను పిలుస్తున్నారు. కొందరు
కడవలకు కడవలు నీరుతోడి పారబో
స్తున్నారు. అంతా కోలాహలంగాఉంది.

ఆ గుంపులోనుంచి తోసుకుని దాని
దగ్గరికివెళ్లి లోపలికి తొంగిచూశాడు.
దానినీళ్లలో చంద్రబింబం కనిపించింది.

“అది వెన్న ముద్ద కాదరా.
చంద్రుడి ప్రతిబింబం,” అని గోపాలుడు
ఆ మూఢులతో చెప్పాడు. కాని వా
ళ్లెవరూ వినిపించుకోలేదు.

ప్రపంచంలో చాలామంది వెర్రి
వెధవాయలున్నారని గోపాలుడు తెలుసు
కుని ఇంటికి వెళ్ళాడు. జానకిని పెళ్లి
చేసుకున్నాడు. ఆమె వెర్రివేషాలు
సహించటం నేర్చుకున్నాడు. ఇద్దరూ
ఎంతోకాలం సుఖంగా కాపరంచేశారు.

***** చందమామ *****

కాకమ్మక్క కథ

ఒకనా దొక ఎరుకలవాడు అడవిలో ఒక కాకిని ముట్టుకుని దాన్ని వలలో వేసి వీధివెంట వచ్చాడు. వాడు వీధిచివర ఆగి నేలలో ఒక మేకు పాతి ఆమేకుకు కాకిని పెట్టిన వల కట్టేశాడు. ఈ విధంగా నేలమీద పడిఉన్న కాకిని కాకమ్మక్క చూసింది.

కాకుల్లో ఒక ఆచారం ఉంది. కాలు విరిగిగాని, రెక్కలు విరిగిగాని అసహాయంగా పడిపోయిన కాకిని మిగిలిన కాకులు పొదుస్తాయి. ఆ ఆచారం ప్రకారం కాకమ్మక్క రోడ్డుమీద పడిఉన్నట్టు కనిపించే అడివి కాకిని పొడవటానికి నిశ్చయించుకున్నది. ఈ ప్రయత్నంలో కాకమ్మక్క కాకిని తన్నగానే వలలో చిక్కుకుపోయింది.

ఏం చెయ్యటానికి కాకమ్మక్కకు పాలుపోలేదు. గట్టిగా అరిచి నాలుగు కాకులనూ పిలుస్తామన్నా, అందువల్ల తనకు ప్రాణాపాయమేగాని మరొకటి లేదు. అందుచేత కాకమ్మక్క భగవంతుడిమీద భారంవేసి కాగలదానికి ఎదురుచూస్తున్నది.

కాకమ్మక్క వలలో తగులుకోగానే పక్కనే పొంచిఉండిన ఎరుకలవాడు ముందుకువచ్చాడు. వాడు ముట్టుకుంటే మైల. పోతుతుందనే భయంతో, కాకమ్మక్క వాడికందకుండా గెంతటానికి ప్రయత్నించింది. కాని లాభంలేక పోయింది. రెండంగల్లో వాడు కాకమ్మక్కను అందుకున్నాడు. మొలలోనుంచి కత్తి తీసి కాకమ్మక్కను పొడవబోయి

***** చందమామ *****

నాడు. కాని వాడిపెళ్లాం అడ్డుపడి, తేస్తినా నీకొక అణా ఇస్తా," అన్నాడు "అప్పుడే చంపమాకు. ఇంకో కాకిని ఎరుకలవాడితో." దొరకనీ," అన్నది.

కొద్దిసేపట్లోనే వాళ్ళు మరొక కాకిని కూడా పట్టుకున్నారు. ఎరుకలవాడు కాకమ్మనూ, ఎరుకలిది రెండో కాకినీ పట్టుకుని, "ఎవరికైనా కాకిరెక్కలు కావాలా?" అంటూ డిల్లో కేకలు వెయ్యసాగారు.

వాళ్ళిద్దరంగా వీధివెంట కేకలు పెడుతూ పోతుండగా ఒకఇంటి ఆసామీ పిళ్లనుచూసి, "ఒరే, ఆ కాకుల్ని వొది

అంటే ఎరుకలవాడు, "వీటి రెక్కలమ్ముకున్నా రెండింటాలు వస్తాయి దొరా, అణాకే వదలమంటావా?" అన్నాడు.

"వెధవా, కాకుల్ని చంపుకుంటావుట్రా? ఏంపనిరా? వాటిని ముందు వదిలిపెట్టా," అన్నాడు ఆసామీ.

"ఇది మా వృత్తిగదా. వాటిని ఎట్లా వొదలమంటావు దొరా?" అన్నది ఎరుకలిది.

"వాటిని వొదిలితే ఒక అణా యిస్తా నన్నాను గదా?" అన్నాడు ఆసామీ.

CATRA

“రెండజాలియ్యి, దొరా, ఇప్పుడే వీటిని వాడిలేస్తాము,” అన్నాడు ఎరుకలవాడు.

కాకమ్మక్కకు క్షణమొక యుగంగా ఉంది. ఎరుకలవాడు చేతిలో కాకమ్మక్కను కాకిబావ చూసినా, ఇతర కాకులు చూసినాకూడా చావుతప్పదు. ఎరుకలవాడి చేతిలోనూ చావుతప్పేట్టు లేదు. ఆ ఆసామీ రెండో అణా ఇవ్వటం దగ్గర వస్తాయిస్తాడేమో. ఎట్లాగురా భగవంతుడా! అనుకున్నది.

ఈలోపుగా ఆ ఆసామీ మనమడు లోపలికి పరిగెత్తుకుపోయి, “అమ్మోయి, మనింటిముందరే, బూదివాడే, కాకుల్ని చంపుకున్నాడేవ్!” అంటూ తల్లికి చెప్పాడు.

“మీ మొహాలుమందా! మీ యిల్లు వల్లకాడుగానూ! మీకేం పోయ్యేకాల మద్రా! మాయంటి ముందర నిండు ప్రాణాలు నిలుపునా తీస్తారా? మాయంటికి శనిమట్టుకోవటానికా? చూడండి మీమ్మల్నేంచేస్తానో?” అంటూ ఆ యిల్లాలు వీధిలోకి వచ్చింది.

తిట్టినా బతిమాలినాకూడా ఎరుకల వాణ్ని లొంగలేదు. రెండజాలా ఇస్తేనే కాకుల్ని వాడులుతామన్నారు. చేపేది లేక వాళ్లను తిట్టుకుంటూ ఆ యిల్లాలు రెండజాలా తెచ్చి వాళ్ల మొహాన కొట్టి టాడికి లోపలికి వెళ్ళింది.

ఈ సమయంలో ఆ పీడిని జాలయ్య అనే రాడీ కుర్రవాడు వస్తూ ఎరుకల వాళ్లనూ వాళ్ల చేతుల్లో కాకులనూ చూశాడు. చటుక్కున ఎరుకలవాళ్ళిద్దరి చేతులమీదా ఒక్కసారిగా కొట్టాడు. రెండు కాకులూ కిందపడ్డాయి. రెంటినీ పట్టుకుని జాలయ్య గాలిలోకి ఎగర వేశాడు.

కాకమ్మ ప్రాణం దక్కించుకుని వక్కయింటి కప్పుమీదవారి జాలయ్యను ఈవిధంగా దీనించేంది :

“రాడీ జాలయ్య కడుపు చల్లగా. వదిమండి ఆడపిల్లల్ని కని, నాలుగు కొలాలపాటు నుంచి ఎండాలి. కా! కా! కా!”

ఆ తర్వాత తుద్రునపగిరిపోయింది.

తెలంగాణ కౌడుకులు

గత సంవత్సరము

ఈలోపుగా సత్యనారాయణ మాటేమిటి? తనతండ్రి బయటికి వెళ్లిపోయిఉంటాడని రూఢిచేసుకుని సత్యనారాయణ తలుపు కాళ్లా చేతులా తన్నాడు. కాని అవి ఎందుకో చాలా నెప్పిపుట్టాయి. ఇంతలో పంటలక్కవచ్చి తలుపు గొట్టేంతిని, "ఇదేమిటిబాబూ. మిమ్మల్ని లోపలపెట్టి తలుపు వేసిందెవరు? ఆ సత్యంకుంక కాదుకదా?" అన్నది.

"నేరుముయ్యి!" అన్నాడు సత్యనారాయణ కోపంతో.

ఎన్నడూ తనని పల్లెత్తుమాట అనని యజమాని నేరుముయ్య మన్నందుకు పంటలక్క చాలా ఖేదపడింది. పైకి సూర్య నారాయణలాగా కనిపించేది సత్యనారాయణనేనని అవిడ కేం తెలుసూ?

సత్యనారాయణ చెంగుచెంగున మెట్లెక్కి పైకి వెళ్లిటానికని బయలుదేరాడు. తనతండ్రి డబ్బు లెక్కడపెడతాడో వాడికి తెలుసు. కాని సత్యనారాయణకు చెంగుచెంగున మెట్లెక్కడం సాధ్యం కా లేదు. వెళ్లంతా బరువెక్కినట్టుంది. కాళ్లు లోడిలలాగా అయిపోయాయి. రెండు మూడు మెట్లు ఎక్కి మెట్లమీద బోర్లా

పడ్డాడు. కణిత బొప్పికట్టింది. మోకాటి మీద చర్మం కొట్టుకుపోయింది. ముక్కు తూ మూలుగుతూ మెట్లన్నీ ఎక్కేసరికి కాళ్లు పీకసాగాయి. రొప్ప వచ్చింది.

"పోనీ, ఆ గారెలూ, అవడలూ తినే బయటికిపోదాం" చాలా ఆయాసంగా ఉంది" అనుకున్నాడు సత్యనారాయణ. పంటలక్కను కేకేసి ఫలహారం పట్టుకు రమ్మన్నాడు.

పంటలక్క పళ్లెంలో గారెలూ అవడలూ పట్టుకొచ్చి, "ఇప్పుడే కద తిన్నారు? ఇవి పిల్లవాడికోసం ఉంచాను. మీరు మళ్ళీ తింటారా? కడుపునొప్పి వెస్తుందేమో?" అన్నది.

"పుండాభౌర్, నాకు నువు ఫలహారం పెట్టావా? కడుపులో నొప్పిఅని అబద్ధం ఆడాను. నాకోసం ఉంచినవి నాకు పెట్టటాని కేడుస్తావే? పెట్టక్కడ" అని సత్య నారాయణ గదమాయించాడు. పంట లక్క తన చెవులను తానే నమ్మలేక పోయింది. తన యజమానికి మతి చెడిందని అనుమానంవేసి నోకరుసుపంపి వైద్యుడిని రమ్మని కబురుచేసింది.

చందమామ

తనతండ్రికి తనస్వయాపం వచ్చిందని సత్యనారాయణ గ్రహించాడు. తండ్రికి మంచిపాతం నేర్చుదా మనుకున్నాడు. బీరువా తాళపుచెవులు జేబులో దాచేశాడు. - సూరయ్య పైకివచ్చి తన ప్రతిబింబం లాగా నిలబడిఉన్న కొడుకును చూసి నవ్వు సాగాడు. సత్యనారాయణకు నవ్వురాలేదు. భయంవేసింది.

"మనం ఇట్లా ఎందుకయినామో నీ కేమైనా తెలుసునా?" అన్నాడు సూరయ్య. సత్యనారాయణ మొహం చిట్టిస్తూ "నాకు తెలీదు" అన్నాడు.

"పెద్ద చిక్కే పచ్చిపడింది. నువ్వే నేనని నేనే నువ్వని మనం ప్రపంచాన్ని నమ్మించటం చాలా ఇబ్బంది అయేట ట్టున్నది. నేను బోలెడన్ని వ్యవహారాలు నడపాలి. డబ్బు వసూలుచేస్తూ ఉండాలి. నాకు చేతినిండా పనులున్నాయి. ఊరి న్నిండా స్నేహితులున్నారు. ఈ పనులన్నీ ఈ అవతారంతో ఎట్లాచెయ్యను? అందరి దగ్గరికి ఎట్లావెళ్లను? ఒకవేళ కప్పబడి నేను ఫలానా అని అందరికి రుజువుచేసుకున్నా వాళ్లునన్ను మామూలుగా చూడరే. ఎట్లా?" అన్నాడు తండ్రి.

కొడుకు మొహం చిట్టించి "ఏమో నాకుతెలీదు," అన్నాడు.

"అన్నట్టు నీ చదువుమాటేమిటి?" అన్నాడు సూరయ్య.

"చదువా? ఈ శరీరంతోవెళ్లి నన్ను బళ్ళో కూచోమన్నావా? బాగుంది," అన్నాడు సత్యం.

"ఎట్లా ఏడుస్తుందిరా మరి? నువ్వు బళ్ళోకి వెళతావో, మానుకావో. చదువు కోకపోతే నీ ఖర్చాన నువే పోతావు. నావ్యవహారాలు నేనుచూసుకోక తప్పదు," అంటూ సూరయ్య దేనికోసమో ద్రాయరు సారుగులో వెతకసాగాడు.

తన తండ్రి బీరువా తాళాలకోసం వెతుకుతున్నాడని సత్యం ఎరుగును. కాని చూస్తూ ఊరుకున్నాడు.

"బీరువా తాళాలు చూడలేదుగదా?" అన్నాడు తండ్రి తల పైకెత్తి కొడుకును చూసి.

"నేనుతీసి దాచానులే" అన్నాడు సత్యం.

"నువ్వుతీసి దాచటమేమిటి? నీమొహం! ఇట్లాతే," అన్నాడు సూరయ్య.

"నువ్వు నాతో మర్యాదగా మాట్లాడటం మంచిది. ఇదివరకల్లా నన్ను ఏమీతెలియని వానికింద కట్టేశావు. ఇకముందు నాతో మర్యాదగా మాట్లాడకపోతే నేనూరు కోసు. పట్టుకు తన్నేస్తాను. తన్నటం ఇక నావంతు. నా మర్యాదమాట ఎట్లా ఉన్నా, ఇంతవాణ్ణి నన్నుపట్టుకుని నువ్వు 'నీమొహం, నీమోర' అంటుంటే ఇంట్లో వంటలక్క దగ్గర్నుంచి నా చెవులకు విడకలు కట్టేస్తారు. నేనది నహించను. నా చాతసయి నట్టు ఇంటివ్యవహారాలు నేనేచూస్తాను. నాకెన్నడూ ఒక్క ఎర్రవిగానీ ఇచ్చిఎరగవు. అదేమిటో ఇకముందు నీకే తెలిసిపస్తుంది.

○ రేపటినుంచి నాబడులు నువ్వే బడికిపోయి చదువుకో. బడివంతు తెలువంటివాడో అదికూడా నీకు తెలిసిపస్తుంది," అన్నాడు సత్యం.

ఈమాటకు సూరయ్య మండిపడ్డాడు.

"యాభైఏళ్ళొచ్చి నన్నిప్పుడు పోయి రెండేళ్లాను చదువుకోమంటావుట్రా?" అన్నాడాయన.

"చదువురాని నాకన్న అంతచదువుచదివిననీకు మరిసులభం?" అన్నాడు సత్యం.

"నేను బడికి పోను," అన్నాడు సూరయ్య ఖచ్చితంగా.

"పోకపోతే మేష్టరుపచ్చి పెడరెక్కలు విరిచికట్టి లాక్కుపోతాడు," అన్నాడు సత్యం.

"అంతవని చేయిస్తావుట్రా?" అన్నాడు తండ్రి.

"నువ్వు నన్ను చేయించినవనికాదా?" అన్నాడు కొడుకు.

కాస్త ఆలోచించి సూరయ్య, "పంతులు బాగాకొడతాడా?" అని అడిగాడు.

"చచ్చేటట్టు కొడతాడు. పాతంచదివినా కొడతాడు, చదవకపోయినా కొడతాడు. 'దండం దగగుణంభవేత్' అని ఆయన సిద్ధాంతం. మన మంచికోసం కొడతాడు. తన చేతితిట తీర్చుకోవటానికి కొడతాడు. ఏమీతోచకపోయినప్పుడుకూడా కొడతాడు," అన్నాడు సత్యం.

"నన్ను పంతులుకొడితే?" అన్నాడు సూరయ్య దిగులుగా.

చందమామ

"నన్ను కొట్టనవ్వడో?" అన్నాడు సత్యం రోషంగా. "దెబ్బలుకొట్టటందగ్గర వెనకాడ వద్దని ఆయనతో నుపుచెప్పలా?"

రూపాలుమారటం ఆలును తీసుకుని తనకొడుకు తనమీద ఇట్లా పగ తీర్చుకోవటానికి ప్రయత్నించటం చూస్తే సూరయ్యకు మండిపోయింది. కాని ఏంచెయ్యటానికి పాలుపోలేదు.

"నీ వేపాలు నేను సాగనిస్తా సనుకున్నావా? నేనెవరో నువ్వెవరో యిష్టలే అందరికీ చెప్పేస్తాను. నులభంగా తప్పించుకుందా మనుకున్నావుగామాలి." అన్నాడు సూరయ్య రోషంతో.

సత్యం బిగ్గిరిగా నవ్వాడు. అతనిచైర్యం హెచ్చసాగింది.

"పిలు, యింటోవాళ్ళందరినీ పిలు. ఏంచెబుతావో చెప్పు. నుపుచెప్పిన నిజమంతా తోసేసి నేనుచెప్పే అబద్ధాన్ని నమ్ముతారు. ఆనంగతి నువ్వే చూద్దువుగాని," అంటూ సత్యం పంటలక్కని కేక పెట్టి పిలిచాడు.

పంటలక్క వచ్చింది.

"చూడు, నీ తారామమ్మా, నేను సూరయ్యని. ఇడుగో ఏడు సత్యం. మా ఇద్దరి శరీరాలూ మారాయి" అన్నాడు సూరయ్య పంటలక్కతో.

పంటలక్క ముక్కుమీద చేలేసుకుని, "హరి ఏడుగా! నీ కిడం పొయ్యేకాలం?" అంటూ సత్యంకేసి చూసింది.

సత్యం పంటలక్కనుచూసి నవ్వి. "సత్యం, ఆకలేని పైత్యానవద్దాడు. తీసుకుపోయి తిన్నన్ని గారెలా అవడలా పెట్టు" అన్నాడు.

"కుర్రకుంక అట్లా పేలుతుంటే మక్లైలు విరగదన్నక గారెలా, అవడలా పెట్టమన్నారా? మీఅలుసే వాణ్ణింతవరకు తెచ్చింది?" అంటూ పంటలక్క సూరయ్యను రెక్కపట్టుకుని తీసుకుపోయింది.

పంట ఇంటో సూరయ్య పంటలక్కకు నిజం తెలియజేయాలని విశ్వప్రయత్నం చేశాడు. కాని లాభం లేకపోయింది. ఆ తరువాత ఇంటో పనిచేసేవాడితోకూడా మాట్లాడాడు.

"వరే, విరాయి, నేను మీయజమానినిరా. సూరయ్యను" అన్నాడు సూరయ్య.

విరాయి కన్నుమరిపి, "అందుకు సందేహమేమిటి, చిరా?" అన్నాడు.

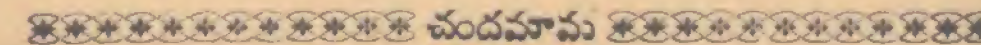
"నిజంగారా!" అన్నాడు సూరయ్య.

విరాయి మరింత విశాలంగా నవ్వి వెళ్లిపోయినాడు.

సూరయ్యకు మతి పోయినట్లయింది. ఎవరూ తనమాట నమ్మకపోగా తను అన్నమాటలు తన కొడుకుతో చెప్పేవారు.

ఆ రాత్రి సత్యం సూరయ్యతో, "నువ్వు తొందరపడి అందరితోటి జరిగింది చెప్పేయ్యకు. వెర్రెత్తిందని అందరూ నిన్ను వెర్రాసుప్రతికి పంపమంటారు. మాట్లాడకుండా ఊరుకో. జరిగేదేమిటో బరగనీ" అని సలహా చెప్పాడు.

[ఈ కథ ఇంకావుంది]

జిత్తులమారి నక్క బావ

కొన్నాళ్లపాటు నక్కబావ అక్కడా అక్కడా తిరుగుతూ, దొరికినది తింటూ ఏదేవిధంగా కాలక్షేపం చేసింది. ఒకరోజు రాత్రి నక్కబావ ఒకదారిన పోతూ ఉండగా ఒక గుడిసె కనిపించింది. ఆ గుడిసె ఒక నిరుపేద బ్రాహ్మడిది. ఆ బ్రాహ్మడికి ఏడుగురు అడవిల్లలు. నిరుపేద కావటం మూలాన ఒక్క కూతురికైనా పెళ్ళి చేయ లేకపోయినాడు బ్రాహ్మడు.

బ్రాహ్మడూ బ్రాహ్మడిభార్యూ ఈవిధంగా మాట్లాడుకోవటం నక్కబావకు వినిపించింది.

"ఏజన్మాన ఏంపాపం చేకామో, ఇంత మందినికన్నాం, ఒకపిల్లకూ పెళ్ళిచెయ్యలేం. ఒకపిల్లకూ తిండిపెట్టలేం. పెద్దప్రాణాలు మనమాట ఎట్లాఉన్నా పనివాళ్ళు వాళ్ళకైనా కడుపుకు ఇంత తిండి పెట్టలేకుండా ఉన్నామే!" అన్నది బ్రాహ్మడి భార్య.

"ఏడుగురు పిల్లలకూ తిండి పెట్టటం నాచేతకాదు. వాళ్ళకు సంబంధాలు తిసుకురావటం అంతకన్నా చాతకాదు. అందుచేత దారేపోయ్యే ఏ నక్కకో, కుక్కకో ఇచ్చి విళ్లందరి పెళ్ళిళ్ళూ చేసేస్తాను," అని గొణిగాడు బ్రాహ్మడు.

ఈమాట వినేసరికి నక్కబావకు చాలా సంతోషమయింది. ఉట్టుడియంగా భార్యను

సంపాదించుకోవచ్చు ననుకున్నది. మర్నాడు తెల్లారుజాముననే నక్కబావ బ్రాహ్మడి వాకిలితలుపుతట్టి, "ఏమయ్యా, బ్రాహ్మడా! నేను దారేపోయ్యే నక్కను. నాకు నీకూతుర్నిచ్చి పెళ్ళిచెయ్యి" అన్నది.

నక్కబావ మాటలకు బ్రాహ్మడు నిర్భంతపోయినాడు. రాత్రివిసుగులో అన్నమాటలు ఆ బ్రాహ్మడికి జ్ఞాపకంలేవు.

"మాఅమ్మాయిని నీకివ్వటమేమిటి? నీవు మషినివెకూడా కావు. పో, పో!" అని బ్రాహ్మడు బెదిరించాడు.

"అయ్యో, బ్రాహ్మడా! పాడ్తునే లేచి అబద్ధం ఆడతావా? నేనంటే జిత్తులమారి నక్కను. నువ్వు ఆడితప్పని సద్బ్రాహ్మడివే. దారేపోయే నక్కకైనా యిచ్చి నీకూతుర్ని పెళ్ళిచేస్తానని నువ్వు రాత్రి అసలేదా?" అన్నది నక్కబావ.

"అది మాటవరనకన్నమాట. దాన్ని నిజంగా తిసుకుంటారా? ఇన్నేళ్ళు కనిపించిన కూతుర్ని నక్కవాత చేసేదా?" అని వాపోయాడు బీదబ్రాహ్మడు.

"నీ కూతురిభారం మరొకరిమీద పడటమేకదా నీకు కావలిసింది? నక్కయితే నీకేం? మనిషయితే నీకేం?" అన్నది నక్కబావ.

“మా కూతుర్ని మేమే పోషించలేక పోతిమే? నువ్వేం పోషించగలవు?” అని బ్రాహ్మడు అడిగాడు.

“పెళ్ళాన్ని పోషించుకోలేకపోతే పెళ్ళాడ తానని వచ్చేవాణ్ణా?” అన్నది నక్కబావ.

అదినమాట తప్పకుండా బ్రాహ్మడు తన పెద్దకూతుర్ని నక్కబావ కిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. బ్రాహ్మడికూతురు నక్కబావ వెంట కాపరానికి వెళ్ళిపోయింది.

కొద్దిరోజులు గడిచాయి. ఇంట్లో ఒక మనిషి తగ్గిందన్న సంతకంలేదు. బ్రాహ్మడి కుటుంబం దరిద్రబాధకూ ఆకలిబాధకూ తట్టుకోలేకుండా ఉంది. బ్రాహ్మడిభార్యకు పెద్దకుమార్తెను గురించి విచారంకూడా వానాటికి బాసి అయింది. “అయ్యో,

మా కూతుర్ని బతికిఉండగానే నక్కవాత వేస్తేమే,” అని అవిడ శోకాలు బెట్టసాగింది.

తనకూతురు ఎట్లా ఉన్నదీ చూడటానికి బ్రాహ్మడు ప్రయాణమయ్యాడు.

తన మామగారు తనకోసం వస్తున్న సమాచారం కనిబెట్టి నక్కబావ ఎదురు పచ్చి బ్రాహ్మణ్ణి ఒక రాతిమీద కూర్చోబెట్టి కుశలప్రశ్న చేసింది.

“మా అమ్మాయి ఎక్కడ? మీ యిల్లె క్కడ? కులాసాగా ఉందా? ఆనలు జీవించిఉందా?” అని బ్రాహ్మడు అడు ర్చగా అడిగాడు.

“మీ కూతురుగురించి మీకేమీ వింత అవసరంలేదు. కులాసాగానే ఉంది. ఇక్కడే ఉండండి. ఇప్పుడేతెస్తాను. మీరు

మాత్రం మాయంటికి రావటానికి వీల్లేదు” అని నక్కబావ వెళ్ళిపోయింది.

కొద్దిసేపట్లో నక్కబావా బ్రాహ్మడి కూతురూ తిరిగివచ్చారు. తన కుమార్తె చక్కనిదస్తులు, నగలు ధరించి ఉండటం చూసి బ్రాహ్మడు చాలా సంతోషించి, “అల్లుడా! నిన్నుగురించి ఏమేమో భావించాను కాని, నీవు చాలా మంచివాడివి. మేమంతా ఆకలితో అలమటపడుతున్నందున మాకేదైన దారిచూపించుదూ” అని బ్రతిమాలాడు.

“దొంగతిండితినే నక్కను, నాదగ్గర మాత్రం ఏముంటుంది? ఒక దానిమ్మ పండిస్తాను. దాన్ని తీసుకుపోయి దొడ్లో పాతండి. అది త్వరలోనే వృద్ధియై మంచి కాపు కొస్తుంది. ఆ పళ్ళు అమ్ముకుంటే మీ దరిద్రం తీరుతుంది.” అన్నది నక్క.

బ్రాహ్మడు నక్కబావ ఇచ్చిన దానిమ్మ పండు తీసుకునివెళ్ళి ఆ రాత్రే దాన్ని దొడ్లో పాతేశాడు. మర్నాడు తెల్లవారి చూసేసరికి వాళ్ళ ఆశ్చర్యమేమిటి? దానిమ్మపండు పాతినచోట పెద్ద దానిమ్మ చెట్టున్నది. దాని నిండా దానిమ్మపళ్ళు విరగకాచి పక్కానికి వచ్చి ఉన్నాయి.

ఇది చూడగానే బ్రాహ్మడికి సంతోషం వేసింది. ఆయన వెంటనే ఆవురి సెట్టిదగ్గరికిపోయి, “సెట్టిగారూ, సెట్టిగారూ, మా దానిమ్మచెట్టుకు కాయలుకాకాయి. మీరు ఖరీదుచేస్తారా?” అని అడిగాడు.

సెట్టిగారికి దానిమ్మకాయ వ్యాపారం చెయ్యాలని ఉద్దేశం లేదుగాని, రెండు కాయలు మోసరాకు దొరికితే గర్హిణిగా ఉన్న తన యిల్లాలికి ఇద్దామని దుర్బుద్ధి

పుట్టింది. అందుచేత సెట్టివచ్చి రెండు కాయలు కోసుకుని, “మంచి సరుకైతే నేనే తీసుకుంటాను,” అని చెప్పి ఇంట్లోకి వచ్చాడు.

సెట్టి భార్య ఆ దానిమ్మ కాయలు వెలిచిచూసేసరికి అమె ఆశ్చర్యమేమిటి? ఆ దానిమ్మకాయలో విరులన్నీ కెంపులే! రెండోకాయ వెలిస్తే అందులోవన్నీ తెల్లటి వజ్రాలు!

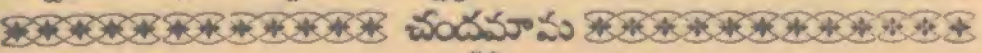
అవి చూడగానే సెట్టికి ఎక్కడలేని ఆత్రమూ కలిగింది. బ్రాహ్మడికి ఈ రహస్యం తెలిసేలోపుగా దానిమ్మచెట్టు కాయలన్నీ పించెలతోనహా కొనివెయ్యటానికి సెట్టి బయలుదేరాడు.

సెట్టిగారు కాయలన్నీ కొంటాననేసరికి బ్రాహ్మడికి చాలా సంతోషమయింది. సెట్టి కాయలన్నీ కోయించుకుని చెట్టు దులిపేశాడు. బ్రాహ్మడి పిల్లలు రుచిమాడటానికి రెండు ఉంచమన్నను వినలేదు.

“దానిమ్మగింజలతో కడుపు నిండుదా? నేను మీకు కావలసిన సంచారాలన్నీ దానిమ్మకాయల ఖరీదుకు పంపుతాగా!” అన్నాడు సెట్టి.

అల్లుడు చాలా గొప్ప సహాయంచేశాడని బ్రాహ్మడికుటుంబం చాలాసంతోషించింది. ఏరోజు కారోజు తెల్లవారేసరికల్లా చెట్టు నిండా దానిమ్మకాయలుండేవి. కోమటి వచ్చి అపన్నీ కోసుకుని పట్టుకెళ్ళి బ్రాహ్మడి కుటుంబానికి ఆరోజుకు సరి పోయే స్వయంపాకం పంపేవాడు.

ఇట్లా కొంతకాలం గడిచాక ఋతువు అయిపోయి దానిమ్మచెట్టు కాయలు కాయటం మానేసింది. కోమటి ఇంటి

నిండా కెంపులూ, పబ్రాలూ రాసులు తయారయాయి. బ్రాహ్మడి కుటుంబానికి ఎప్పటి కరిద్రమే మిగిలింది. పిల్లలు మళ్ళీ ఆకలికి అలమటించసాగారు.

అందరిలోనూ ఆఖరుపిల్ల ఆకలికి తాళలేక దానిమ్మచెట్టున ఇంకా ఒకటి అరాచిందెలు మిగిలి ఉన్నయ్యేమోనని వెతికింది. వెతికితే రెండు దానిమ్మపళ్ళు ఆకులసండున కనిపించాయి. సంతోషంతో ఆ పిల్ల ఆ రెండు పళ్ళూ కోసి తినటానికి పగలగొట్టసరికి దాని ఆశ్చర్యమేమిటి? వాటిలో ధగధగా మెరుస్తూ రత్నాలు!

ఈసంగతిమాసి సెట్టి తనను మోసగించాడని బ్రాహ్మడు కనుక్కుని సెట్టిగారిండ్కి వెళ్ళాడు. "నాకు స్వయంపాకాలిచ్చి రత్నాలు పోగుపాసుకుంటావా?" అని సెట్టి నడిగాడు. "నీ రత్నాలు నాకులేరీదు. అవతలికిపో," అని సెట్టి బ్రాహ్మణ్ణి వీధిలోకి గెంటాడు.

"అయిండేదో అయిపోయింది. ఈ రత్నా అను అమ్మి సొమ్ము చేసుకుందాం," అన్నది బ్రాహ్మడి భార్య.

సరేనని బ్రాహ్మడు రత్నాలు అంగవస్త్రం కొంగున మాటకట్టుకొని షరాబు దగ్గరికి వెళ్ళాడు.

అన్ని రత్నాలు చూడగానే షరాబు కళ్ళుకుట్టాయి. "దొంగ బ్రాహ్మడా! నా రత్నాలు కావేని మళ్ళీ నాకే అమ్మబాపుతావా? ఎవరు దొంగలించారా అని నేను అల్లాడుతున్నాను. నీవనేనా? వద తలాకి దగ్గరికిపోదాం," అని దబాయించాడు.

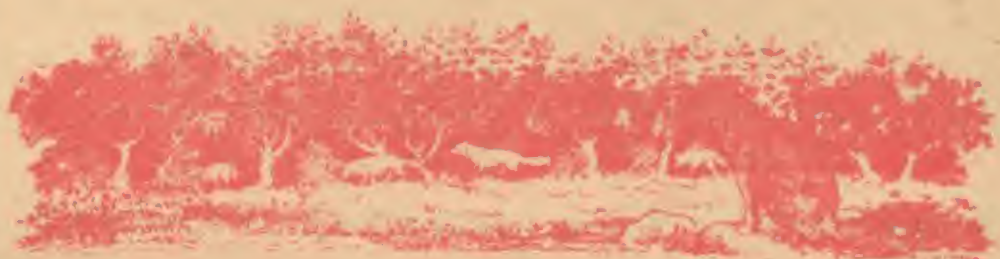
"అయ్యో, - అవి నా రత్నాలు. మా దానిమ్మచెట్టుకు కాకాయి," అని మొఱచెట్టుకొసాగాడు బ్రాహ్మడు. అక్కడఉన్న వారంతా ఈ మాటకి నవ్వారు.

"అమాట తలానికి చెబుదూగాని! దానిమ్మచెట్టుకు రత్నాలు కాకాయంటే ఎవరు నమ్ముతారు? నీవంటి పేదవాడికి దొంగతనం చెయ్యకుండా అన్ని రత్నాలెలా దొరికాయి?" అని షరాబు అడిగాడు.

బ్రాహ్మడు నీరుకారిపోయాడు. రత్నాలు దానిమ్మచెట్టునే కాకాయని రుజువు చేశామంటే చెట్టు కాపుడిగిపోయింది. చేసేది లేకదు:ఖిస్తూ బ్రాహ్మడు రత్నాలుకోల్పోయి వట్టిచేతులతో ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు.

"ఎంతమోసం జరిగిందీ! పోనివ్వండి, మళ్ళీ అల్లాడుగారి దగ్గరికివెళ్లి మాట్లాడండి. ఆయన వింసలహా చెబుతాడే చూదాం!" అన్నది బ్రాహ్మడి భార్య.

నక్కబావ బ్రాహ్మడికి ఎట్లా సహాయం చేసేదీ ముందు చూతాం.

తెనాలి రామలింగం

బ్రహ్మరాక్షసిని ఉచ్చాటన చేసిన వారికి వేయి వరహాలిస్తామని రాయల వారు చాటింపు వేయించారని క్రిందిటి నెల చదివారు గుర్తుదా : సరే. ఈ చాటింపు వేయించిన నాలు రోజులకు, గడ్డాబా, మీసాలు పెంచుకుని మొదాన రూపాయ వెలయైన కుంకంబొట్టు పెట్టుకుని కాషాయ గుడ్డల్లో ఓ భూతివైద్యుడు రాయలవారి అగ్గరకు వచ్చాడు.

“బ్రహ్మరాక్షసిని, ఏలిన వారు అనుమతమై, నేను ఉచ్చాటన చేయ గలను” అన్నాడు భూతివైద్యుడు.

“అలాగే కానిప్పు, కాని అన్యాయంగా రామలింగాన్ని త్యజింపడి చంపించాను” అన్నాడు రాయలవారు విచారంగా.

“తమరు విచారించవలసిన సనిలేదు. అంతగా అవసరమని నెలవిస్తే అరీద బ్రాహ్మణ్ణి బతికించే శక్తికూడా నాకు వున్నది” అన్నాడు భూతివైద్యుడు.

“అంతకంటే కావల్సింది ఏముంది?

మీవల్ల అయితే, రామలింగాన్ని బ్రతికించండి” అని కోరారు రాయలవారు.

కాని తాతాదార్శ్యం వారికి మాత్రం గుండె ఆగిపోయినంత వున్నది. రామలింగం తిరిగి బ్రతికితే తనకు తాటాకులు కట్టక మానడని ఆదర్శ్యం వారికి తెలుసు. అందుకని “యప్పుడంత శ్రమ ఎంచుకుంటే, ఒక వేళ తమరు శ్రమపడి ఈ వేళ బ్రతికించినా రేపటికల్లా ఏదో కొంటెపని చెయ్యకా మానడు, రాయలవారి అగ్గరకు గురిఅయి తిరిగి చావకా మానడు. అందుకని ఏదో హత్యా పాతకం పోయేందుకని, ఉచ్చాటన, ప్రాయశ్చిత్తం మాత్రం జరపండి.” అన్నాడు ఆదర్శ్యం వారు తన ఆశ్రం అంతా వెళ్ళగక్కుకుంటూ.

అలాగైతే మరి తెలియక అరుగు తున్నాను. రామలింగం చేసిన తప్పుకే కదా తమరు శిక్షించింది. అలాంటప్పుడు ఈ ఉచ్చాటన, ప్రాయశ్చిత్తం కావా

***** O
 అని ఈ మాటచే ఆంకా దేనికంటే
 అని అదిగాని మాటచే ముగిసెను.

“దానికేమిన్నది, ఇంకామేలా, దే
 క్షేపణ కొరకు ఈ మాట కేమిలు జరచి
 వలసిందే” అన్నాడు అద్యులవాడు.

“అదాద్యులవాడు చెప్పింది ముమ్మా
 టికివజం. ఇది తమర ఉద్బాటనవిప్పుడు
 ప్రాంతంధికారు” అన్నాడు రాయలవారు.

“నీవెత్తే యిప్పుడే పిరినవారి
 ఎదట వ్రారి పంకానికి వీధంగా
 వున్నాను” అన్నాడు కూకపెద్దయ్య.

“అదాద్యులవాడు పూరివెంసర రావి
 చెట్టుమీద పోతే, తమరు ఉద్బాటన
 యక్కడ జరిగిపోయిందే” అని అది
 గారు అదాద్యులవాడు కవిగాడువడుతూ.

“తమరు కంగారుపడకొన అప్పుడరం
 లేదు. అదిగాక రామ రంగంతిగి బ్రతికే
 లాగైతే ఈ వ్రాయుకొత్తకాండ అవ
 సరం కదలకూడా తమరు పరిపరిపిందే
 కదా” అన్నాడు కూకపెద్దయ్య.

“అయితే నీ చేపా మేమున్నది”
 అన్నాడు అదాద్యులవాడు.

“అలాగైతే ఉద్బాటన, ప్రాయ
 క్షిప్తం యిదు గో పూర్తిచేసాను”
 అంటూ గడ్డాలు మీసాలా వూరకీను

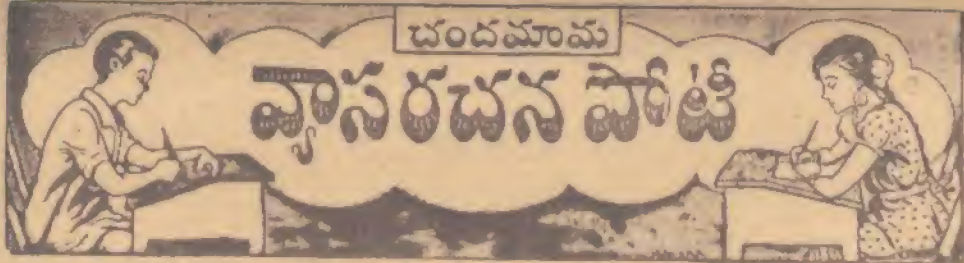

కుని కూకపెద్దయ్య పేషంలోవున్న రామ
 రంగం బయటపడ్డాడు.

అప్తానంలో వున్నవారంతా అలాగే
 విప్రులొక చూడసాగాడు. రాయలవారు
 తరువాత జరిగినదంతా అదిగి తెలుసు
 కాని “చార పడుగా, ఎంతవని చేశావు.
 వీవు ఉద్బాటని వీరార్థకు ముమ్మావున్న
 మనునర్తి ఈవార్దితో అపివేయిస్తు
 న్నాను. విప్పుకున్నందుకగాను ఉద్బా
 టన కిచ్చార్చిన వేయి వరహాలుమాత్రం
 యిప్పిస్తున్నాను. ఇకనుంలై కాలువ్విగరిగి
 నడుచుకో” అన్నాడు రాయలవారు.

చంపినమ్మకు తొక్కిందే కూరి
 అనుకుని రామరింగడు వేయి వరహా
 లతో యింటికి చేరుకున్నాడు.

వాసరచన పోటీ

గంగులు కథ

బొడ్డా ప్రసన్నకుమారి, దుర్గాడ.

గంగాయ పాతం అనేవూళ్ళో గంగులు, గంగమ్మ అని యిద్దరు భార్యభర్త యిందేవాళ్లు. వాళ్ళకు గంపెడు సంతానంకూడా వుంది. సాపం గంగమ్మ యిల్లు కదిరి ఎక్కడ కన్నా పోతామంటే పిల్లలంతా వెంటబడేవాళ్ళు.

ఒకరోజు రాత్రి అమ్మగ్లో ఓ హరిదాసు హరి కథ చెబుతున్నాడు. గంగమ్మకు హరికథలంటే మాచెడ్డ సరదా. కాని మరి పిల్లలనిందితప్పించుకుని పోయేదెలా? అందుకని భర్తతో అన్నది గదా: "ఏమంటి. ఈవాళ హరికథ అట. మీరైనా పోయి దాసుగారి చెప్పిందంతా జాగ్రత్తగా విని యింటికి వచ్చి నాకు ఒక్క ముక్కకూడా పోయిపోతుందా చెప్పండి" అంది. గంగులు సరేనని యియ్యలేదు.

గంగులు అక్కడికి చేరేటప్పటికి దాసుగారు కథకు సంబంధించిన "గంగులు కం" అనే పట్టిక కథ చెప్తున్నారు. కథ చెప్తూ చెప్తూ దాసుగారు "వస్తున్నాడు గంగు లొస్తున్నాడయ్యా" అని ఒక పాటలోది మొదటి తరణం ఎత్తుకొన్నాడు. మన గంగులు యిది విని అక్కర్లేవదీ అలాగే చరికిరిస్తాడు. దాసుగారు తన భోరణిలో పాట రెండో తరణం "కూర్చున్నాడు గంగులు కూర్చున్నాడయ్యా" అని పాడాడు. ఇది వినేసరికి గంగులికి కోపంవచ్చి యింటికి పోదామని నిరలదాడు.

దాసుగారు మూడోతరణం "నిలబడ్డాడు గంగులు నిలబడ్డాడయ్యా" అని పాడాడు. ఇక అక్కడ వుండలేక మన గంగులు అక్కణ్ణించి యింటికి పోబోయారు. దాసుగారు ఆరుతరణం "పోతున్నాడు గంగులు పోతున్నాడయ్యా" అని పాడాడు.

ఈరోజు, గంగులు యింట్లోలేదని తెలుసుకుని గంగులింటికి కన్నం వెయ్యటానికి కొంతమంది దొంగలు గంగులింటి వెనకంగా వస్తున్నారు.

గంగులు తిరిగివచ్చి యింట్లోకి పోగానే భార్య అడిగింది: "దాసుగారు ఏమి చెప్పారంటి" అని. గంగులు "వస్తున్నాడు గంగులొస్తున్నాడయ్యా" అని పాడాడు. గంగులు పాడినపాటలో 'గంగులు' అనేమాట 'దొంగలు' అని విసవట్టడి దొంగలకి.

ఇది విని దొంగలు తప్పుడుకాకుండా గోత వెనకాల కూచున్నారు. గంగులు "కూచున్నాడు, గంగులు కూచున్నాడయ్యా" అని పాడాడు. దొంగలు యిదివిని తమల్ని గంగులు చూశాడని పోదామని లేచినుంచున్నారు. మళ్ళీ గంగులు, "నుంచున్నాడు గంగులు నుంచున్నాడయ్యా" అని పాడాడు. దొంగలు యిది విని అక్కణ్ణించి లేచి పోబోయారు. గంగులు "పోతున్నాడు గంగులు పోతున్నాడయ్యా" అని పాడాడు. దొంగలు యిది విని ఒకటే పరుగురీతారు.

రెండవ బహుమతి పొందిన పాటి వ్యాసం.

పదవిద్యమయ పేజీట్

[భాషాభివృద్ధికి]

అధ్యాయములు

అధ్యము :

1. దీని తొనలు తింటాడు.
6. పెద్ద చెమ్మా.
7. ఒకట్టు, పదులు, వందలు,
9. ఎండకీ, వానకీకూడా కావాలి.
10. రూళ్ళ కర్రతో దీన్ని సీస్తాడు.
12. ఇది లేనివాణ్ణి గొర్రె కడుస్తుందని సామెత.

18. కూడ నిది.
15. నూద్యకు.
16. కొండజాతి మనిషి.
18. తెల్లని ద్రవపదార్థము.

నిలువు :

2. అలంకారము.
3. జలతాడు.
4. ఇదిపోతే కరువు.
5. ఈ కథ మీకు చండమామలో చదివి ఉంటాడు.
7. విశోదము.
8. సమ్మరించుట.
11. సంకృతి.
14. ఏ పనిలోనూ ఇది కూడదు.
16. భీముని ఆయుధము.
17. నివాసము.

నూతన దంపతులకు
నూతన కోరినానికారిములకు

శ్రీ లక్ష్మి సిల్క్స్ పేటెన్
రాజ మండ్రి.

పనితనమునకు

పేరుగాంచిన

ప్రాకులు

పర్చులు

మొల్దాలు

డి ఇండియా డ్రెస్ మాన్యుఫేక్చరింగ్ కంపెనీ, రాజమండ్రి.

స్వీకృత సంతానం సహజమైన కోరిక

లోడ్

దానిని సఫలత నాందిస్తుంది*

లోడ్ అంతటా దారుకును

శ్రీ సుకుమారం లిమిటెడ్.
మదరాస్

బాలోద్యానవనము

మద్రాసు వజ్రజంతు తొలుగుపల్లెలకు చెందిన విద్యాలయం ఉండేదికాదు. ఈకొరత తీర్చటానికి శ్రీ వి. ఎన్. శర్మగారు స్కూలు, వారి వశీమణియూ కలిసి 1937 లో "బాలోద్యానవనము" (Children's Garden School) స్థాపించి అధునిక బోధనాపద్ధతుపై సాగిస్తున్నప్పుడు, 7 గురు పిల్లలతో ప్రారంభమైన ఈ పాఠశాలలో ఈనాడు 580 మంది పిల్లలున్నారు. ఈపిల్లలు అంధ్రదేశంలోని అన్ని ప్రాంతాలకూ చెందినవారు.

"బాలోద్యానవనము" ఇంతగా పెరిగినప్పటికీనీ అసంఖ్యాకలైన బాల బాలికలు ఇంచులోచేరే అవకాశంలేక నిలిచిపోవటం జరుగుతున్నది. కారణమేమంటే ఈపాఠశాలకు వ్యవసాయవనంలేదు. వికారమైన వ్యవసాయవనం ఉన్నవక్షంలో ఈపాఠశాలవల్ల లాభంపొందగల బాలబాలికలు ఎందరైనాఉన్నారు. ఈవిషయం గుర్తించి మద్రాసులోనూ తదితరప్రాంతాలా ఉన్న దునికలు భవననిర్మాణానికిగాను శక్తివంచనలేకుండా వికారమవుతున్నారు.

"చందమామ" విశ్వమూ చదివే అసంఖ్యాకలైన పిల్లల తల్లిదండ్రులకు ఇటువంటి పాఠశాలయొక్క ప్రయోజనం సులభంగా బోధపడగలదు. భనుక వారందరూ బాలోద్యానవన భవననిర్మాణానికి యధాశక్తి విరాళాలు పంపప్రార్థన. మారు రూపాయలకు వైవిధ్య మొత్తములు పంపినవారిపేర్లు "చందమామ" లో ప్రకటిస్తాము.

చందాలు ఈక్రింది చిరునామాకు పంపాలి.

39-43 ఎడవర్తి ఎలియట్ రోడ్డు,
మైలాపూరు, మద్రాసు.

వి. ఎన్. శర్మ, పి. హెచ్. డి.
బాలోద్యానవనము,
(Children's Garden School.)

చందమామ

చందమామ ప్రత్యేక కథలసంచిక, త్రివర్ణ చిత్రాలూ,
వింత వింత కథలూ, కావ్యాలూ కలిగి ఎంతో ఆకర్ష
ణీయంగా "సంక్రాంతి"కి జనవరిలో వెలువడుతుంది.

కాపీ 1-కి రూ. 1-4-0

మీ కాపీకొరకు జాగ్రత్తపడండి.

చందాదారులకు ఉచితము.

ఆంధ్రజ్యోతి

దీపావళి సంచిక

ఆంధ్రజ్యోతి నవంబరు సంచిక దీపావళి ప్రత్యేకసంచికగా
వెలువడుతుంది. రెట్టింపు పేజీలతో, త్రివర్ణ చిత్రాలతో, అనేక
సాధారణ చిత్రాలతో, ప్రత్యేక కథలతో, వ్యాసాలతో సర్వాలంకార
సమన్వితంగా నవంబరు 9వ తేదిన వెలువడుతుంది.

వెల రూపాయి

ఆంధ్రజ్యోతి కార్యాలయం
37 ఆచారప్ప నవీధి . మద్రాసు 1

Chandamama Nov. '47

Photo by Moorthy Vasam

దీప్తివతి వేడుకలు

వాదాని

చిత్రములు

పందేమాతరమ్....

సుమంగళి.....

దేవత.....

భక్త పోతన.....

స్వర్ణసేమ.....

యోగి వేమన.....

ప్రజాదరణ పొందిన ఉత్తమ చిత్రములు